Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет філології
Кафедра англійської філології та перекладу

Дипломна робота
магістра

Формування лексичної компетенції студентів-філологів засобами лексичного покриття автентичного серіалу «Кафедра»

Виконала: студентка VI курсу, групи 641,
035 «Філологія»
Барашко Юлія Андріївна

Керівник: к.пед.н., доцент
Зубенко Тетяна Володимирівна

Рецензент: д.пед.н., проф.
Гришкова Раїса Олександрівна

Миколаїв – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП …………………………………………………………………………… 3

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗАСОБАМИ ЛЕКСИЧНОГО ПОКРИТТЯ СЕРІАЛУ «КАФЕДРА» ……………………………………………………………… 9

1.1. Сутність поняття «лексичне покриття» та його зв'язок з рівнями англійської мови за системою CEFR……………………………….. 9

1.2. Лексична компетенція, проблеми її опанування та шляхи їх подолання через залучення автентичних відеоматеріалів, етапи роботи та види лексичних завдань до них ………………………… 14

1.3. Сучасний стан навчання лексики англійської мови студентів-філологів у ЗВО ……………………………………………………… 24

РОЗДІЛ ІІ. ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЛЕКСИЧНОГО ПОКРИТТЯ АВТЕНТИЧНОГО СЕРІАЛУ «КАФЕДРА» ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ДРУГОГО КУРСУ ………………………………………… 31

2.1. Аналіз лексичного покриття перших трьох епізодів серіалу «Кафедра» з метою його використання у формуванні лексичної компетенції студентів-філологів другого курсу ……………………….. 31

2.2. Комплекс вправ з формування лексичної компетенції студентів-філологів другого курсу, організація та етапи проведення дослідження 45

2.3. ………………………………………………………………… 64
Аналіз результатів дослідження………………………………………..

ВИСНОВКИ ……...……. 72
СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ ……..…..…… 77
Додатки …….…….……... 84

ВСТУП

Сьогодні англійська є мовою міжнародного спілкування, визнаною усіма країнами світу. У 2023 році вона набула особливої значущості в Україні. До Верховної Ради було подано законопроєкт №9432 «Про застосування англійської мови в Україні» щодо стимулювання показу фільмів англійською та обов'язкового відповідного предмету на ЗНО. Завдяки цьому планується досягнути високого рівня володіння іноземною мовою серед населення та пожвавити зв'язки з міжнародною науковою спільнотою.

Лексика становить фундамент спілкування, а її вивчення є запорукою взаєморозуміння. Проте, просте заучування слів, яке часто використовується викладачами, не завжди забезпечує усвідомлення студентами контексту, в якому їх слід використовувати, що може негативно вплинути на підготовку майбутніх філологів та поставити під сумнів їх фаховість. Проте, саме цим фахівцям доведеться поширювати англійську та коригувати знання населення, а отже є ризик щодо використання малоефективної методики і, таким чином, створення системної проблеми у вивченні лексичного запасу англійської мови. Для попередження та подолання такої ситуації варто використовувати автентичні відеоматеріали, до яких відносять фільми, відеоролики, лекції та серіали, створені носіями англійської мови для носіїв, ще на етапі підготовки філологів в університеті.

Над дослідженням ефективності інноваційних методів навчання у ЗВО працювали такі українські науковці, як О. Коваленко, А. Біліченко та О. Тугай [9, 3, 32]. Відповідно до доробку методистів О. Тарнопольського та С. Ніколаєвої застосування комунікативного підходу обумовлює появу нових освітніх методів, до яких належить і навчання мови на основі автентичних матеріалів [31, 18].

У галузі запровадження мультимедійних технологій у навчанні англійської мови в університетах працюють освітяни Л. Ковальчук, Т. П'ятничка, В. Корж, та Л. Скалій [11, 12, 22].

О. Лемешко, С. Король та Г. Лисак зауважують, що найбільш цінними є автентичні мультимедійні матеріали, адже вони сприяють більш повному розумінню культурного та професійного середовища англомовних країн [14, 64]. Такі аудіо та відеоматеріали стають противагою традиційним текстам та розповідям викладача про життя закордоном.

Хорватська вчена С. Мішчин [53] обстоює думку, що автентичні серіали здатні дати не лише лексичні, а й культурологічні знання, які є необхідними для розвитку філолога. Французька науковиця Д. Пардо [42] наголошує на необхідності вибору серіалу відповідно до професійної спрямованості студентів. Добір та обробка автентичних матеріалів потребує значних зусиль та витрат часу з боку викладача.

С. Веб вперше визначив лексичне покриття як ступінь, до якого певній особі чи групі осіб зрозумілий текст [70]. Комплексний аналіз лексичного покриття відеотексту надає змогу дібрати найбільш релевантні слова та словосполучення для розширення словникового запасу конкретної групи студентів. Автоматизувати цей процес здатні спеціальні програми для перевірки тексту, так звані «текст чекери», тобто засоби перевірки тексту.

Використання таких комп'ютерних програм з вищезазначеною метою ще не представлене в українському науковому доробку. Серед закордонних вчених корпусний підхід до навчання лексики досліджував Тамер Алхарті [37]. У своєму експерименті він довів, що за умов добору фільмів посильних відповідно до обрахунку відсоткового відношення лексичного покриття, дорослі здатні ефективно вивчати нову лексику при перегляді фільмів з субтитрами.

Актуальність нашої роботи зумовлена тим, що у ході опитування студентів нами було виявлено бажання майбутніх філологів вивчати живу мову у сучасному контексті, яку можна віднайти в автентичних фільмах та серіалах, проте студенти не мають твердих знань та розуміння, як це зробити самостійно. Більшість вдаються до пасивного перегляду відео, ставлячи за основну розважальну, а не навчальну мету. Бесіди з викладачами показали, що вони хотіли б застосовувати автентичні серіали на заняттях, проте не можуть

витрачати велику кількість часу на їх добір, аналіз, пошук цікавих лексичних одиниць з огляду на знання групи та розробку вправ.

Ознайомившись з роботами українських та іноземних вчених, ми не знайшли підтвердження чи заперечення існування можливості оптимізації відбору тематичної лексики викладачем шляхом автоматичного чи напівавтоматичного аналізу лексичного покриття автентичних відеоматеріалів, що призводить до ефективного його опанування студентом. Наша гіпотеза полягає в тому, що формування лексичної компетенції студентів-філологів другого курсу буде ефективним, якщо в навчанні англійської мови використовувати тематичне лексичне покриття автентичних відеоматеріалів виокремлене за допомогою застосунку «Oxford Text Checker».

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати важливість використання автентичних відеоматеріалів для навчання лексики англійської мови студентів-філологів, визначити доцільність виокремлення лексичного покриття автентичного серіалу за допомогою застосунку «Oxford Text Checker», що забезпечує ефективність вправ, розроблених для формування лексичної компетенції студентів другого курсу філологічного спрямування з теми «Освіта та наука» та дотичних до неї.

Досягнення мети передбачає розв’язання таких **завдань**:

1) розкрити сутність поняття «лексичне покриття» в контексті аналізу тексту та посильності сприйняття для конкретного студента;

2) з’ясувати зв’язок лексичного покриття з рівнями англійської мови за системою CEFR;

3) описати проблеми формування лексичної компетенції та шляхи їх подолання через залучення автентичних відеоматеріалів з огляду на їх культурологічну цінність;

4) систематизувати думки науковців про етапи роботи та види лексичних завдань до автентичних фільмів та серіалів;

5) окреслити стан навчання лексики англійської мови студентів-філологів в українських ЗВО;

6) проаналізувати лексичне покриття перших трьох епізодів автентичного серіалу «Кафедра» та можливість його використання для навчання студентів-філологів другого курсу теми «Освіта та наука»;

7) розробити комплекс занять з теми «Освіта та наука» на основі лексичного покриття серіалу «Кафедра» та перевірити його ефективність.

Об'єктом дослідження є процес формування англомовної лексичної компетенції студентів другого курсу філологічного спрямування.

Предметом дослідження є процес формування англомовної лексичної компетенції студентів другого курсу філологічного спрямування засобами лексичного покриття автентичного серіалу «Кафедра».

Для досягнення вищезазначених завдань нами було використано наступні **методи** дослідження:

− узагальнення тематичної психолого-педагогічної, лінгвістичної, навчально-методичної літератури;

− порівняльний аналіз бакалаврських навчальних програм спеціальності «035 Філологія» провідних ЗВО України;

− вивчення досвіду викладачів з метою з'ясування стану досліджуваної проблеми;

− опитування студентів-філологів та випускників філологічних факультетів з метою опису їх очікувань від навчання англомовної лексики в університеті;

− порівняльний метод дослідження результатів автоматичного та напівавтоматичного аналізу лексичного покриття автентичного серіалу;

− статистичний метод оцінки лексичного покриття та ефективності розроблених завдань.

Наукова новизна дослідження полягає у спробі оптимізації добору та підготовки автентичних відеоматеріалів викладачем залежно від тематики та рівня знань конкретної групи студентів-філологів. У експерименті, покликаному довести чи спростувати ефективність дібраного нами методу, брали участь студенти-філологи другого курсу, які відвідали серію занять з теми «Освіта та

наука», вправи для яких були розроблені з урахуванням лексичного покриття англомовного серіалу «Кафедра».

Практичне значення магістерської роботи вбачається в аналізі лексичного покриття трьох серій англомовного автентичного серіалу та розробці комплексу занять для студентів з рівнем англійської B1+, які можуть бути використані на заняттях з практичного курсу англійської мови. Фінальний експеримент на рівень засвоєння знань, отриманих студентами на заняттях з використанням цих завдань, показав підвищення мотивації студентів та високу ефективність методу для навчання лексики англійської мови.

Теоретичне значення дослідження полягає в аналізі наукового доробку у рамках навчання англійської мови засобами автентичних відеоматеріалів (мультфільмів, фільмів, серіалів, блогів, промов). Окрім того, у роботі теоретично обґрунтовано зв'язок між поділом лексики за системою CEFR та необхідним рівнем лексичного покриття тексту, систематизовано етапи роботи з відео та види лексичних вправ відповідно до них.

Апробація результатів дослідження відбувалась в ході виступу на студентській науковій конференції «Могилянські читання – 2023» з доповіддю «Впровадження автентичних відеоматеріалів (Ted Talks) для навчання лексики англійської мови» [2], яку було опубліковано у вигляді однойменної статті у журналі «Студентські наукові студії».

Також у співавторстві з науковим керівником Зубенко Тетяною Володимирівною були підготовлені тези до однойменної викладацької конференції за темою «Залучення автентичних відеоматеріалів в навчальний процес з метою формування англомовної лексичної компетенції» [6].

Структура дипломної роботи зумовлена прагненням до логічного та повного викладу ходу нашого дослідження. Дипломна робота складається зі вступу, теоретичного розділу, що охоплює три пункти, практичного розділу з трьох пунктів, висновків, списку використаних джерел та літератури, додатків. У пункті 1 розділу 1 та пунктах 1, 2 та 3 розділу 2 наявні таблиці для систематизації та унаочнення матеріалу.

У теоретичній частині наведено інформацію про сучасний стан залучення автентичних відеоматеріалів до навчання лексики студентів-філологів в Україні, систематизовано науковий доробок закордонних вчених щодо використання з цією метою лексичного покриття тексту та описано варіанти підготовки завдань, які викладач може взяти за приклад та використовувати на заняттях з лексики англійської мови.

У практичній частині проаналізовано лексичне покриття половини автентичного серіалу «Кафедра», розроблено комплекс лексичних вправ до цих серій та експериментально доведено їх ефективність.

У висновках викладені загальні підсумкові міркування щодо використання описаного методу для навчання англомовної лексики студентів профільних ЗВО. Загальний обсяг роботи становить 76 сторінок.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗАСОБАМИ ЛЕКСИЧНОГО ПОКРИТТЯ СЕРІАЛУ «КАФЕДРА»

1.1. Сутність поняття «лексичне покриття» та його зв'язок з рівнями англійської мови за системою CEFR

Для полегшення якісної підготовки викладачів до занять з навчання лексики англійської мови та поглиблення впровадження індивідуального підходу до навчання, ми дослідили фахові закордонні видання. У них ми зіштовхнулись з поняттям «лексичне покриття» (“lexical coverage”), яке є відносно новим та недооціненим серед вітчизняних науковців. Нижче з метою ознайомлення та актуалізації знань наведено декілька поглядів провідних учених-філологів та прикладів експериментів з дослідження лексичного покриття.

Науковець С. Веб визначив лексичне покриття як ступінь, до якого слова у вхідному тексті відомі читачам чи слухачам. Наприклад, якщо текст складається зі 100 слів і п’ять з них невідомі для реципієнта, то лексичне покриття такого тексту становитиме 95% [70, с. 278].

Вчені Г. ван Зіланд та Н. Шмітт зазначають, що основні дослідження лексичного покриття концентруються передусім на вивченні зв’язку із розумінням і показують, що із наближенням рівня покриття до 90% рівень розуміння тексту пропорційно зростає. У ході їхнього експерименту було використано 4 усні неформальні уривки наративів і виміряно сприйняття фактичної інформації на слух учасниками, 36 з яких є носіями та 40 – не носіями мови. Результати показали, що більшість людей з обидвох груп змогли адекватно зрозуміти усні тексти лише при 90-відсотковому покритті, проте не носії мови продемонстрували набагато краще розуміння на рівні 95% [68, с. 458].

Фахівець з дослідження лексики С. Веб зауважує, що показники лексичного покриття, які часто називають рекомендованими для адекватного розуміння, становлять близько 95%. На перший погляд, вони можуть здаватися зависокими. Вчений виявив, що педагоги часто на основі свого досвіду прогнозують, що рівень лексичного покриття у 80% може бути достатнім для розуміння прочитаного [70, с. 279].

Дослідники У. Людевіґ та Н. Хюбнер зазначають, що словниковий запас, покриття тексту, частотність слів і розуміння почутого чи прочитаного теоретично пов'язані між собою. Словниковий запас збільшує покриття тексту в залежності від частоти слів у останньому [52, с. 5]. Існують спільні дослідження лексичного покриття Т. Дена та С. Веба, які вивчали, скільки та яких слів потрібно знати для розуміння різних типів дискурсу [43, с. 66]. Такий підхід є дуже спорідненим із поділом лексики на рівні за системою CEFR (Common European Framework of Reference).

Доктор наук Нурул Фареха Мохамад Урі визначає рівні володіння мовою за Framework of Reference for Languages або CEFR – Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти, впровадження яких фактично розпочалося в 2015-му році. Вони описують та затверджують систему мови за шістьма рівнями. Основна функція цих Рекомендацій полягає у класифікації здатності тих, хто вивчає певну мову, користуватися нею. Відповідно до них студенти поділяються на три основні групи:

1) досвідчені користувачі – рівні C1 та C2;

2) незалежні користувачі – рівні B1 та B2;

3) базові користувачі – рівні A1 та A2.

Попередня версія Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти зосереджувалася лише на навичках читання, письма, аудіювання та говоріння, однак переглянута є більш комплексною та охоплює нові сфери, зокрема лексичну, що і є предметом нашого дослідження.

Інтеграція Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти у процес викладання та навчання вимагає відповідних навчально-методичних матеріалів,

що входять у ці рамки. Характеристики шести рівнів Рекомендацій беруть до уваги і здатність студентів демонструвати полікультурну компетенцію [54, с. 49–50].

Рівень А1 є ознайомчим у вивченні англійської мови. Під час його здобуття студент в рамках лексичної компетенції опановує алфавіт, базові слова та фрази, що необхідні для спілкування, навчається рахувати та підтримувати найпростішу розмову. Окрім цього він навчається сприймати прості фрази на слух та писати непоширені речення.

Відповідно до книги від «Cambridge Assessment English», що націлена на підготовку дітей до отримання сертифіката про опанування рівнів за Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти, під час вивчення А1 учень знайомиться з лексичними одиницями на кшталт: banana, can, dad, leg, pencil, year [61, с. 4–7]. Отож початківець, що гарно засвоїв матеріал зможе самостійно зробити покупки, написати лист друзям, зрозуміти базову інформацію та поділитись нею. Як правило, цього рівня набувають ще у початковій школі.

Рівень А2 визначається тим, що людина здатна підтримувати побутові розмови, писати невеликі за обсягом твори, зрідка використовуючи словник. Відповідно до вищезазначеної книги під час вивчення А2 учень знайомиться, до прикладу, зі словами: deep, elbow, join, kind, invitation та letter [61, с. 12–15]. Окрім того, до граматичних форм, якими послуговується студент, додаються нові часи (Present Continuous, Past Continuous, Present Perfect) та модальні дієслова, він розуміє середній темп розмови та читає невеликі тексти, записки, адаптовані статті.

Відповідно до програми Міністерства освіти України цей рівень опановують до дев’ятого класу учні загальноосвітніх шкіл, для яких англійська є другою іноземною. Діти, для яких вона є основною для вивчення показують вищі результати на рівні А2+ [16, с. 17].

Рівень В1 охоплює володіння менш частотною лексикою, що може знадобитись не лише у найпростіших ситуаціях. Вона надає змогу розуміти

тексти, самостійно складати письмові висловлювання обсягом до 20 речень. За «B1 Preliminary Vocabulary List» на цьому етапі учень знайомиться зі словами на кшталт: achieve, calf, grow up, herb та luggage [38, с. 2–21].

При цьому учень використовує пасивні форма дієслова, герундій, Present Perfect та Present Perfect Continuous. Він може розуміти середній темп розмови, вживати складні речення, читати та перекладати тексти свого рівня, розуміти фільми та серіали з субтитрами. Такого рівня досягають учні звичайних загальноосвітніх шкіл під кінець 11-го класу [17, с. 4].

Рівень B2 передбачає ведення дискусії на глибокі суспільні теми, змогу змістовно описувати почуття та враження, розуміти лексику, що використовують у художній літературі. Студент, що його опанував може без значних труднощів розуміти на слух велику кількість шоу та фільмів, знає всі часові форми англійської мови. Однак навіть за наявності таких знань у студента викладачі часто надають перевагу адаптованим матеріалам.

Згідно з рекомендованим Міністерством освіти підручником «Optimise» до списку слів на цьому етапі належать у тому ж числі audience, exist, decide, solve, engine, manufacture та інші [58, с. 1–5]. З наближеним до цього рівнем вступають до профільних філологічних ЗВО учні спеціалізованих шкіл [17, с. 4].

На рівні C1 людина здатна вільно розмовляти на будь-яку тему, використовуючи складні лексико-граматичні конструкції, самостійно продукувати художні тексти та наукові статті за своєю спеціалізацією. До списку C1 слів у підручнику «Navigate» входять, наприкладу: agenda, beware, charged, explicit та grim [57, с. 1–11].

При навчанні таких студентів часто використовують неадаптовані матеріали, адже вони здатні зрозуміти сутність тексту, хоч і не дослівно. ЧНУ ім. Петра Могили гарантує здобуття такого рівня студентами-бакалаврами.

Найвищий рівень знання англійської мови – C2 є доказом володіння мовою близько до її носія. Така людина може читати вузькопрофільну літературу за різними спеціальностями, вживати ідіоми та складні конструкції. Для підготовки до складання іспиту IELTS за цим рівнем студенти вивчають слова:

cogent, meticulous, rancor, wistful, tenuous та інші [40]. До цього рівня наближаються випускники-магістри філологічних ЗВО.

У таблиці 1.1.1 наведено приблизну кількості слів, що необхідні для опанування описаних рівнів.

Таблиця 1.1.1

Відповідність кількості вивчених іноземних слів рівню за системою CEFR

Рівень мови	Кількість слів
A1	500
A2	1000
B1	2000
B2	4000
C1	8000
C2	16000

Лінгвіст П. Нейшн зауважує, що знання 1000 англійських слів дозволяє розуміти близько 80% неспеціалізованої лексики [56, с. 35]. С. Хазенберг доповнює, що вивчивши 3000 слів, студент може зрозуміти близько 95% звичайних текстів [47, с. 150]. Д. Хірш та інші науковці доводять, що 5000 вивчених слів дозволяють зрозуміти близько 98% текстів та підсилює навичку контекстуального вгадування, цей відсоток збільшується до 99% при вивченні 10000 слів [48, с. 692].

Частотність у даному контексті – це кількість разів вживання слова у певному тексті або корпусі. Вона може бути виражена як абсолютна, тобто чиста кількість, або як відносна, тобто відношення кількості разів вживання слова, до загальної кількості слів. Як відомо, найбільш частотні слова та їх найбільш використовувані значення вводять під час навчання до словникового запасу учня

першими. Тобто з підвищенням рівня знань студент починає оперувати словами з нижчою частотністю вживання.

Отже, знання механізмів дослідження лексичного покриття та оперування ним тісно переплітаються з сучасною методикою поділу мови на рівні. На нашу думку, лексичне покриття в широкому розумінні – це ступінь у відсотках, до якого певна лексика відома слухачу чи читачу. Він залежить від попереднього рівня знань та частотності слів, які входять до вокабуляру студента. Найбільш сприятливим для навчання науковці вважають рубіж лексичного покриття у 90-95%. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти описують 6 рівнів мови (від A1 до C2). На шляху до найбільш повного опанування мовою студент вивчає близько 10000 слів, від найбільш до найменш уживаних. Використання неадаптованих матеріалів не часто можна зустріти на перших чотирьох етапах вивчення англійської. Ми припускаємо, що аналіз лексичного покриття тексту з урахуванням рівня знань конкретної групи студентів може допомогти викладачу більш ефективно обрати корисний автентичний відеоматеріал для навчання.

1.2. Лексична компетенція, проблеми її опанування та шляхи їх подолання через залучення автентичних відеоматеріалів, етапи роботи та види лексичних завдань до них

Формування різнопланового та актуального англомовного лексичного запасу у студентів є однією з головних цілей викладача. Ця мета реалізується у формуванні лексичної компетенції студентів. Науковиць Ю. Ковалів визначає лексику як словниковий склад мови з її фразеологією включно [10, с. 549]. Державний стандарт України розглядає компетенцію як інтегрованиӣ результат опанування змістом освіти, якиӣ реалізується у здатності студента використовувати засвоєні знання у відповідних життєвих ситуаціях. У цьому ж документі компетентність – це інтегрована здатність студента, яка складається зі знань, досвіду, цінностеӣ та навичок, що реалізуються практично [20].

Відповідно до праць вченої Ю. Федоренко лексична компетенція є одним зі складників комунікативної компетенції, на ряду з мовною, мовленнєвою, граматичною, фонетичною, соціокультурною та компетенцію щодо процесу говоріння [34, с. 63]. У «Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти» лексичну компетенцію визначають як «знання і здатність використовувати мовний словниковий запас» [5, с. 7]. Науковиця С. Смоліна пише, що це – здатність мовця коректно оформлювати висловлювання та розуміти інших. Вона є сукупністю та результатом складної взаємодії знань, навичок та загальної мовної усвідомленості [27, с. 16].

Дослідниця Г. Ватаманюк обстоює думку, що лексична компетенція передбачає наявність певного запасу лексичних одиниць, з огляду на вік, здатність їх влучно використовувати, розуміти на слух та у письмовому вигляді, для досягнення певного комунікативно-функціонального результату [4, с. 184]. У своєму дослідженні ми дотримуємось останнього визначення.

Для більш повного та різностороннього розуміння проблем, із якими зіштовхуються викладачі та студенти при навчанні англомовної лексики, ми звернулись до праць закордонних методистів. Викладачі університету Женгжоу Квіїнг Жао та Хайлонг Лі серед найбільших проблем вивчення зазначають: однобокий метод навчання, відсутність взаємодії між викладачем та студентом в навчальному процесі та відсутність контексту у навчанні словникового запасу.

На їхню думку, лексика є основою вивчення англійської мови, а накопичення великого словникового запасу може розширити потенціал студентів. Однобокість навчання полягає у тому, що викладання англомовної лексики, як правило, ґрунтується на уроках-лекціях, на яких викладачі як засоби навчання часто використовують звичайні крейду та дошку. Таким чином, студенти часто беруть лише пасивну участь у вивченні нових слів.

За спостереженнями Квіїнг Жао та Хайлонг Лі, у навчанні англійської лексики перевага надається викладанню орієнтованому на вчителя, самостійному пояснюванню ним вимови, значення та сполучення слів. У такому випадку ми спостерігаємо відсутність взаємодії між вчителем та учнем. Таким

чином студенти отримують інформацію пасивно та занадто покладаються на класне навчання, втрачаючи ініціативність. Через це вони витрачають менше енергії та часу на вивчення лексики після заняття, що призводить до неефективного використання словників та електронних ресурсів для автономного навчання. Окрім того, здійснюється негативний вплив на інтерес, що призводить до відсутності мотивації та низького загального ефекту від всього курсу англійської мови.

Як зазначають викладачі університету Женгжоу створення контексту є важливим способом навчання словниковому запасу. Нині існує брак контексту, а зміст викладу обмежений навчальними матеріалами, навчальне середовище обмежене аудиторією, а модель розширення словникового запасу є одноманітною. Це призводить до плаского, поверхового розуміння учнями значення слів. Саме таким чином проявляється відсутність контексту у навчанні.

Закордонні методисти вважають, що, створюючи штучний контекст для покращення навчання лексики, необхідно приділяти більше уваги використанню нових медіатехнологій, впроваджуючи аудіо, відео та інші додаткові ресурси для забезпечення більш інтуїтивного та всебічного відображення інформації про словниковий запас. Це допоможе правильно змоделювати англомовне середовище, що частково компенсує умови його природної відсутності [73, с. 3592–3593].

Автентичні відеоматеріали, якими є серіали можуть бути ефективним засобом сучасного навчання, а не лише варіантом студентського дозвілля. В ході спілкування зі студентами ми виявили, що 12 з 15-ти опитаних нами респондентів хотіли б, аби у ЗВО використовували автентичні кінофільми та серіали для навчання іноземної мови. Інші мають сумніви щодо ефективності цього методу, проте не є проти спробувати його. Всі опитані зазначили, що хотіли б таким способом набувати саме лексичних знань (Рис. 1.1).

Відповідно до словника іншомовних слів серія – це частина великого фільму, яку демонструють самостійно переважно протягом цілого сеансу [24]. Епізод за цим словником є сюжетно завершеною частиною оповідання, фільму,

картини, що має відносно самостійне значення [23]. Зауважимо, що у нашій роботі ці слова, через близькість за значенням, використано у якості взаємозамінних синонімів.

Рис. 1.1 «Чи бажаєте ви використовувати автентичні відеоматеріали для вивчення англомовної лексики?»

Серіали є зразками автентичного мовного спілкування, вони створюють атмосферу реальної мовної комунікації, роблять процес засвоєння іншомовного матеріалу більш живим, цікавим та ефективним. Завдяки автентичним відеоматеріалам, що створені носіями мови для носіїв з ненавчальною метою, студенти вивчають не лише іноземну мову, а й культуру, отримують наочне уявлення про життя, традиції, реалії англомовних країн. Автентичні серіали штучно створюють «мовне середовище» і пов'язують процес навчання із реально наявним комунікативним простором.

Висновки у дослідженні Оани Мануели Ботирки щодо того, що однією з характеристик відеоматеріалів є те, що вони представляють мову в контексті життя та показують студентам, як мова використовується природно в реалістичних умовах, є співзвучними до тез вищезазначених науковців. Студенти можуть побачити міміку, жести та ставлення мовця до ситуації, спостерігати за мовою тіла, відстанню між дійовими особами, за тим, як персонажі реагують на емоційні ситуації. Це інформація, яку важко дістати з

книги чи аудіо. Усі ці паралінгвістичні характеристики дають цінні смислові підказки та допомагають розуміти більше ніж те, що студенти просто чують, та інтерпретувати текст глибше.

Вчена вважає, що після того, як було прийнято рішення про використання відео в аудиторії, слід подумати, для якої мети воно використовується, яка його роль. Від цього залежатимуть спосіб використання відео та підготовка навчальних матеріалів [39, с. 267].

Вчений Я. Нагорний та його колеги зазначають, що перегляд окремих епізодів серіалу на занятті має на меті не просто приємне проведення часу, тому відбір серіалу не залежить від особистих уподобань викладача, а обумовлюється дидактичною цінністю з урахуванням студентського рівня володіння мовою, їхніх інтересів та професійного спрямування.

Окрім того, зміст серії має бути оптимально насичений країнознавчою та етнокультурною інформацією, необхідною для вивчення конкретної теми, передбаченої робочою програмою навчальної дисципліни. Обов'язковою умовою також є дотримання принципу безперервності та послідовності навчання. Звідси випливає, що відбір серіального матеріалу для перегляду є досить складним і водночас важливим завданням для викладача [55, с. 71].

Формування лексичної компетенції передбачає розвиток вміння студентів влучно добирати та використовувати вокабуляр. Як було зазначено вище, на думку вчених, головними проблемами навчання лексики є однобокість, пасивність сприйняття студентів та відсутність контексту. Саме з цим допомагають боротись автентичні серіали та фільми. Цей метод реалізується у формуванні штучного іншомовного середовища, що забезпечує більш глибоке розуміння культури англомовних країн та їх мешканців. Одним з найбільших викликів для викладача є добір та опрацювання таких матеріалів, що потребує витрати часу та значних інтелектуальних зусиль.

У попередніх частинах роботи ми зазначали, що одним з найбільш ефективних методів навчання лексики англійської мови є робота з автентичними відеоматеріалами. Розмаїття жанрів робить їх цікавими для всіх, незалежно від

віку, статі, професійних та особистих уподобань. Останніми роками ми можемо спостерігати зростання популярності телесеріалів серед молоді. Популяризація сервісів потокового передання відео, таких як Netflix, зіграла важливу роль у цьому.

Науковиця К. Пухальська зазначає, що вони привертають велику увагу тих, хто вивчає іноземні мови. Завдяки своїй мультимодальній природі, серіали охоплюють аудіоканал, відеоканал та субтитри, які і забезпечують їхнє сприйняття та інтерпретацію [62, с. 284–285].

Евеліна та Сара Мішчин тримаються думки, що більш того через серіали можливо розширити культурологічні знання учнів, оскільки у відеофрагментах, які походить з англомовних країн, часто зображуються свята та звичаї, які можуть не існувати у країні, де живе студент [53, с. 104]. До прикладу наведемо День подяки, Різдво, та Гелловін.

Х. Йе та Я. Лію визначають мову як інструмент культурного самовираження та комунікації, який пронизує всі рівні культури і сприяє культурному розвитку. На їх думку, у сучасному викладанні англійської мови занадто багато уваги приділяється принципам вивчення мови та формуванні базових знань. При цьому викладачі ігнорують те необхідність поєднання теоретичних знань з прикладними навичками та міжкультурною комунікацією. Науковці зробили висновок, що освітянам необхідно брати на озброєння широкий спектр методик викладання та своєчасно оновлювати форми навчання, щоб ефективно підтримувати інтерес студентів до вивчення англійської мови.

Відповідно до їх досвіду, використання американських серіалів сприяє організації ситуативного навчання, адже вивчення англійської мови – це не лише підготовка до іспитів, а й акцентування уваги на таких аспектах, як мотивація, задоволення та інтерес до навчання. Філологи вбачають у яскравих образах та мовленнєвих зворотах, які можна знайти у серіалах, інструмент для зацікавленості студентів.

Такі заняття дозволяють учням за короткий проміжок часу засвоїти та зрозуміти навчальний матеріал з англійської мови, а також сприяють

підвищенню ефективності та якості викладання. Під час уроків необхідно звертати увагу на розвиток у студентів відчуття англійської мови, збагачення їхнього словникового запасу та поєднання нових та класичних підходів до викладання лексики [72, с. 4].

Французька дослідниця Дана Ді Пардо Леон-Анрі вважає, що викладачі несуть постійну відповідальність за оновлення підходів і стратегій викладання, щоб відповідати вимогам часу щодо використання новітніх технологій. Фільми та телевізійні серіали створюють ідеальні умови для студентів, щоб зануритися у професійний світ та вивчити відповідну мову у віртуальному, проте наближеному до природного, середовищі [42, с. 132]. Сучасним викладачам дуже пощастило мати такий широкий вибір ресурсів для навчання.

Ефективне опрацювання будь-якого серіалу зі студентами передбачає окрім основних методичних вмінь ще й володіння викладачем навичок самостійного створення лексичних вправ. В методичній науці розрізняють некомунікативні (вибір зайвого слова чи синоніма, повторення за диктором, називання дефініції) та комунікативні (дебати, проєкти) лексичні вправи. Їх вибір залежить від рівня знань студентів, мети заняття та креативності викладача.

Професор С. Ніколаєва наводить ряд некомунікативних вправ, які можна використовувати у процесі засвоєння лексичних одиниць:

- на засвоєння форми та значення лексичних одиниць: повторення слів, словосполучень, мовленнєвих кліше за вчителем чи диктором, згадування і називання усіх видних понять при називанні певного родового поняття (наприклад, меблі - стіл, стілець, шафа);

- вибір з ряду слів того слова, що відповідає чи не відповідає даній темі;

- заповнення пропусків у реченнях відповідними словами;

- називання слова за його дефініцію або зображенням;

- вибір синоніма (антоніма), еквівалента рідною мовою до даного слова чи словосполучення з кількох даних;

б) на засвоєння сполучуваності слів:

- складання словосполучень з окремих слів;

- називання іменників, які можуть вживатися з даним дієсловом, прикметників з даним іменником тощо;

- вилучення слова (з ряду слів), яке не поєднується з ключовим словом;

- знаходження еквівалентів у рідній мові до даних сталих словосполучень іноземної мови [18, с. 103–105].

Як зазначає науковиця М. Алєйнікова, у методиці навчання іноземних мов виділяють три основних етапи роботи з відео, під текстом автор має на увазі сценарій відеофільму:

• дотекстовий етап (pre-viewing);

• текстовий етап (while viewing);

• післятекстовий етап ((post) after- viewing).

Нею було виділено дві основні мети дотекстового етапу:

1. Мотивувати студентів, налаштувавши їх на виконання завдання, зробивши їх активними учасниками процесу навчання;

2. Зняти можливі труднощі сприймання тексту і підготувати здобувачів освіти до успішного виконання завдання.

Завдання, які можна використовувати на даному етапі:

- узагальнення раніше отриманих знань з теми;

- швидкий перегляд частини фільму без звуку;

- робота зі списком нових слів, з перекладом або дефініціями.

Окрім цього, виходячи з викладацького досвіду професорів ЧНУ ім. Петра Могили, можна використати завдання на передбачення чи здогадку змісту серії чи всього фільму.

Наступний етап за М. Алєйніковою – текстовий. Основною метою даного етапу є забезпечення подальшого розвитку мовної або соціокультурної компетенції учнів.

Типи завдань, які можна використовувати:

1. Знайти/вибрати/прочитати/з’єднати/вставити:

- відповіді на запропоновані питання стосовно розуміння тексту;

- підтвердження правильності чи хибності тверджень;

2. Здогадатися:

- про значення слова або слів з контексту;

- який із запропонованих перекладів чи яка дефініція слова найбільш точно відображає його значення в даному контексті;

- як будуть розвиватися події у другому розділі чи наступній частині.

М. Алєйнікова пропонує такі вправи для роботи з відеоматеріалами:

1. Робота над відеодіалогами (5 - 15 хвилин): викладач вибирає уривок з фільму довжиною 1 - 2 хвилини, який складається з чітко вимовлених реплік, простих за формою і змістом. Потім виписує кожну репліку на окрему картку, розбиває аудиторію на кілька груп і кожній групі дає повний комплект карток, що містять діалог. Група повинна подивитися уривок не заглядаючи в картки, а потім поставити репліки в тому порядку, як вони зустрічались у відео.

2. Five W's and H (10 - 15 хвилин): з телевізійної програми новин викладач вибирає уривок, який читає диктор і який містить достатньо матеріалу, щоб задати всі види спеціальних запитань. Далі він пояснює студентам, що вони зараз побачать відео, в якому є інформація для відповіді на питання: Who is about? (Хто це?); What is about? (Про що?); When did it happen? (Коли це трапилося?); Where did it happen? (Де це сталося?); Why did it happen? (Чому це сталося?); How did it happen? (Як це сталося?).

На дошці викладач записує ці шість запитань. Після двох переглядів студенти відповідають на ці шість запитань [36, с. 88–89].

Окрім цього, на нашу думку, у контексті підготовки філологів-перекладачів доцільно використати вправи на переклад слів, речень, уривків тексту, усний послідовний переклад.

Третій етап – післятекстовий. На ньому необхідно закріпити всі отримані знання в усній та письмовій формі. На цьому етапі можна використовувати проєктну роботу, пов’язану з підготовкою аналогічних відеосюжетів самостійно. Проте, ми вважаємо, що такі завдання варто давати для узагальнення всієї

роботи над серіалом. Альтернативою ним спершу можуть бути переказ, інсценування невеликих уривків, драматизація.

М. Алєйнікова пропонує влаштування дебатів на основі переглянутого: викладач обирає уривок, який містить певну ідею, яка може викликати розбіжності в думках серед студентів. Це твердження записується на дошці. Далі вони дивляться уривок, в якому міститься ця ідея. Після перегляду відео, студенти діляться на дві групи: «за» і «проти». Кожна команда обирає капітана, який на початку висловлює загальну думку команди і в кінці підбиває підсумки. Інші учасники висловлюють свої аргументи на підтримку позиції команди [36, с. 89].

У своїй статті науковиці Надія та Дарія Стеценки зазначають, що всі алгоритми роботи з серіалом при узагальненні зводяться до його вибору, перегляду зі зверненням уваги на незнайомі слова, та повторного контрольного перегляду. Рекомендовано починати з уже відомих студентам серіалів, які вони можуть подивитись рідною мовою.

При перегляді з метою заучування нової лексики викладач може увімкнути субтитри для кращого запам’ятовування та підключення зорового каналу сприйняття. Окрім того, варто періодично зупиняти відео та звертати увагу студентів на незрозумілі та потенційно складні фрази, просити їх повторити репліку за героєм фільму.

Вчені зауважують, що при використанні серії чи цілого серіалу є перелік критеріїв для дотримання:

- ступінь посильності розуміння;
- цікавість сюжету для конкретної аудиторії;
- обсяг нового мовного матеріалу;
- цінність країнознавчого матеріалу;
- сучасність фільму [29, с. 152].

Дослідниці Надія та Дарія Стеценки також підтримують думку про поділ роботи над автентичним серіалом на три етапи. На їх думку, на дотекстовому

етапі варто підготувати студентів до перегляду та дати їм можливість здогадатись, про що йтиметься у серії.

На текстовому етапі, тобто під час перегляду, можна працювати з характеристиками персонажів та сюжетом, запропонувати студентам перегляд окремих епізодів серій малими групами та виокремити важливі деталі, затранскрибувати діалог, виписати сленгові, ідіоматичні чи тематичні слова та словосполучення. Це допоможе вільно почувати себе при спілкуванні з носіями, мовлення яких багате на подібну лексику.

На завершення науковиці пропонують виконати вправи на множинний чи альтернативний вибір, пошук лексичних відповідностей, заповнення пропусків. Для прояву фантазії студентів можна запропонувати рольову гру чи дискусійне обговорення. Домашнім завданням може служити написання рецензії чи твору за тематикою переглянутого з використанням набутих лексичних знань [29, с. 153].

Отже, підвищення популярності стрімінгових платформ привело до збільшення зацікавленості молоді, яка вбачає у серіалах не лише засіб відпочинку, а й можливість долучитись до іншої культури чи покращити рівень знання іноземної мови. Викладач також може знайти у них багато цікавих та цінних з боку дидактики матеріалів. Вони допоможуть залучити культурологічний аспект до навчання лексики англійської мови та компенсують відсутність природного мовного середовища.

Більшість науковців схиляється до думки, що робота з автентичними відеоматеріалами охоплює три етапи: дотекстовий, текстовий та післятекстовий. Відповідно на першому етапі перевага надається актуалізації знань студентів та підготовці до перегляду, ознайомленню з проблемними лексемами. Другий етап передбачає роботу з відео, його перегляд, повторення за акторами, транскрибування, акцент на розумінні побаченого та почутого. На третьому етапі здійснюється закріплення набутих знань, виконуються вправи на повторення, дискусійні завдання, переклад.

1.3. Сучасний стан навчання лексики англійської мови студентів-філологів у ЗВО

Прагнення до більш повного розуміння потреб на шляху полегшення навчання лексики англійської мови привело нас до дослідження сутності філологічної освіти та аналізу її теперішнього стану й особливостей. Філологія як наука традиційно вивчає історію мови, включаючи вивчення літературних текстів у історичній перспективі. Д. Крістал зауважує, що традиційна філологія – це ретельний аналіз текстів, часто пов'язаний з історією літератури та використанням досить традиційних описових рамок [60].

Сьогодні її значною мірою витіснила сучасна лінгвістика, яка вивчає історичні дані більш вибірково в рамках обговорення ширших питань лінгвістичної теорії, таких як природа мовних змін. Однак деякі філологи продовжують працювати поза межами лінгвістичної системи координат, і їхній вплив можна побачити в назвах деяких університетських факультетів та журналів.

Відповідно до Стандарту вищої освіти України спеціальність «Філологія» здобувається на основі повної загальної середньої освіти та охоплює 240 кредитів ЄКТС. По завершенню навчання молодий спеціаліст має зокрема володіти лексичною компетенцією: вміти вільно спілкуватись англійською мовою з професійних питань та ефективно організовувати міжкультурну комунікацію, знати систему мови, її літературні норми, стильові та жанрові регістри, діалектні особливості, та вміло використовувати ці знання. Окрім того, важливим є здатність застосовувати інноваційні підходи для розв'язання філологічних проблем [28, с. 7–9]. На основі праць Й. Бермана кандидат педагогічних наук С. Чорна дійшла висновку, що якщо у непрофільному навчальному закладі мову вивчають як засіб спілкування, то у мовному до цього ще додається її аналіз як системи засобів вираження [35, с. 452].

Як зазначають у своїй роботі Л. Щигло та А. Мисліченко, теоретичні засади навчання англійської мови у ЗВО загалом передбачає досягнення спектра цілей, серед яких:

- практична – шляхом формування у студентів загальної та професійно орієнтованої комунікативної мовленнєвої компетенції (лінгвістичної, соціолінгвістичної та прагматичної), що має обслуговувати ефективні академічні та професійні контакти;
- пізнавальна – через сприяння участі студентів в таких видах наукової діяльності, що активізують та розвивають їхні когнітивні здібності;
- розвивальна – шляхом підвищення внутрішньої мотивації студентів, їх впевненості як користувачів іноземної мови та позитивного ставлення до її опанування;
- соціальна – через сприяння самоідентифікації та покращення навичок спілкування у іншомовному середовищі;
- соціокультурна – шляхом підвищення компетентності щодо соціокультурних проблем англомовних країн.

Науковиці також виокремлюють такі завдання сучасного викладача для ефективного навчання англійської мови:

- дотримання принципу раннього професійного спрямування у доборі матеріалів для навчання;
- впровадження культурологічного підходу;
- забезпечення відповідності якості викладання іноземних мов європейським стандартам;
- мотивація характеру мовленнєвої діяльності учасників навчального процесу;
- модернізація ролі викладача;
- створення сприятливого емоційного клімату на заняттях [15, с. 10].

У зв’язку з пошуком шляхів до реалізації вищезазначених цілей змінюється і роль викладача у процесі навчання. Дж. Гармер писав, що викладачі мають відігравати роль контролера, організатора, учасника, наставника та

спостерігача [46, с. 84]. В. Літлвуд бачить викладача фасилітатором, наглядачем, керівником, порадником та співрозмовником [51, с. 5]. І. Тудор схарактеризував ролі викладача та студентів як рівноправних суб'єктів навчального процесу [67, с. 23].

М. Кудря низько оцінює сучасний ступінь застосування інноваційних підходів у викладацькій практиці іноземної мови, адже освітяни часто використовують перевірені часом стандартні методи навчання. Він наголошує, що процес навчання залишається «дещо модернізованим варіантом» застарілого граматико-перекладного методу.

На сучасному етапі розвитку науки в Україні можна з упевненістю сказати, що пройшли часи, коли високий рівень знання мови підтверджувався перекладом адаптованих, неавтентичних матеріалів. Дослідник вважає, що необхідно уникати зазубрювання та бездумного читання текстів англійською мовою, тематика яких немає практичного значення для майбутнього спеціаліста. Студентів необхідно готувати до сприйняття сучасного оригінального матеріалу та свідомого оперування англомовною лексикою [13, с. 4–6].

О. Тугай зауважує, що якісна підготовка майбутніх філологів неможлива без використання модернізованих освітніх методик, до яких належать залучення до проєктної діяльності, використання мультимедійних технологій та навчальних комп'ютерних програм, технології дистанційної освіти, створення мультимедійних презентацій, використання Інтернету, а також освоєння платформ, месенджерів та блогів [32, с. 246].

З метою практичного дослідження ступеня реалізації вищезазначених засад ми проаналізували освітньо-професійні програми трьох профільних ЗВО, що здійснюють підготовку бакалаврського рівня за спеціальністю «035.041 Філологія». Така програма передбачає надання переліку навчальних дисциплін, які мають студенти опанувати для отримання певної кількості кредитів. Більш того, ми поспілкувались з молодими спеціалістами – випускниками цих закладів, що показали високі досягнення у навчанні та були учасниками студентських олімпіад, аби дізнатись специфіку викладання лексики англійської мови у цих

ЗВО. Серед опитаних нами представниця студентів- 2017-2022 років КНУ ім. Тараса Шевченка магістр філології Кучинська В., бакалавр філології випуску 2022 року КНЛУ – Ніколайчук Є. та магістранти 2022-2023 років ЧНУ ім. Петра Могили.

Відповідно до програми Київського національного університету імені Тараса Шевченка за 2019-й рік, дисципліна «Практичний курс англійської мови» є багатосеместровою та комплексною. Вона охоплює 7 семестрів, покриває 41 кредит і завершується іспитом. На першому курсі дисципліна реалізується у частинах «Drama Class» та «Interactive Listening Comprehension», на другому – «Interactive Viewing» та «Grammar of Spoken English. Grammar of Written English». Студентів третього курсу ознайомлюють з «Interactive Vocabulary Development» та «Conversation». Завершується засвоєння дисципліни частиною «Creative Writing» [1, с. 16]. Можна зробити висновок, що на навчання лексики та реалізацію комунікативного підходу націлені другий та третій курси навчання.

Бесіда з бакалаврами, що завершили навчання за спеціальністю «035.041 Філологія» у КНУ ім. Тараса Шевченка з відзнакою та поділились своїми враженнями від нього, підштовхнула нас до виокремлення таких особливостей навчання філологів лексики у цьому ЗВО: аспектне відокремлення від інших компетенцій, широке використання інтерактивних вправ протягом очного та дистанційного навчання, залучення відеоматеріалів (в більшості відео з платформи TED Talk), книжок та статей для формування лексичного банку. В залежності від обраної викладачем тактики, студенти засвоювали лексику шляхом багаторазового вправляння, повторення чи у ході спілкування англійською мовою на задану тему.

Опитані нами випускники зазначили, що перегляд відео був більш ефективним шляхом запам’ятовування нових слів ніж аудіювання, адже окреслював контекст їх використання та надавав емоційного забарвлення почутому. Вони зазначили, що схвально поставились би до залучення автентичних серіалів до «Практичного курсу англійської мови».

Одним з найбільш популярних ЗВО, що навчають майбутніх філологів є Київський національний лінгвістичний університет. Згідно з актуальною програмою навчання англійської мови розподілене між трьома обов'язковими компонентами: «Практика усного і писемного мовлення англійської мови», «Практична фонетика англійської мови», «Практична граматика англійської мови». Кожна з цих частин завершується іспитом. За перший компонент студент може отримати 47, за другий – 8, а за третій – 10 кредитів [19, с. 37]. Можна зробити висновок, що навчанню лексики приділяється найбільш значуща частина роботи викладача та студентів.

Для уточнення специфіки її викладання ми провели бесіду зі студентами факультету філології КНЛУ. Вони зазначили, що значна увага приділяється розмові з викладачем, під час якої вони мають використовувати нові слова. Окрім того, після стандартного вправляння за підручником, більшість викладачів використовувала короткі автентичні відео, що містили нову лексику за темою.

Студенти зауважили, що вбачають ефективним вивчення мови, та нових лексем зокрема, шляхом перегляду серіалів і хотіли б навчитись більш ефективно самостійно підбирати такий матеріал. Майже всі з опитаних мають загальні відомості про таку методику, проте ніколи не ставились до неї серйозно, використовуючи серіали з розважальною метою.

Відповідно до програми Чорноморського національного університету ім. Петра Могили за 2020-й рік, дисципліна «Основна іноземна мова» вивчається протягом всіх чотирьох років навчання та покриває 60 кредитів [33, с. 14]. На власному досвіді ми знаємо, що вони розподіляються між трьома аспектами. Фонетику студенти опановують протягом перших трьох семестрів, граматику протягом чотирьох, а практика мови, що передбачає вивчення лексики, залишається протягом всього навчання. З кожним роком матеріал поглиблюється, а рівень складності лексичних одиниць підвищується.

В університеті поширене використання інноваційних технологій, викладачі та студенти шукають та випробовують нові підходи до викладання та вивчення мови. Ми були учасниками експерименту, який передбачав доведення

ефективності щоденного прослуховування нових слів, який проводив студент-магістр філологічного факультету. Він завершився успішно, а аудіозаписи стають в пригоді теперішнім здобувачам освіти. Проте основу навчання становить класичне завчання та багаторазове вправляння на основі наявних підручників, що підбирають відповідно до рівня групи.

Бесіда зі студентами факультету показала, що вони погано ознайомлені з можливостями вивчення мови по відео. Більшість з них самостійно переглядають ролики на YouTube та намагаються дивитись фільми в оригіналі, виходячи з власних вподобань, а не з дидактичною метою.

Викладачі зазначають, що мають труднощі з підбором цікавих відеоматеріалів, які б охоплювали сучасну лексику з тем, що вивчаються, через засилля сучасних нерелевантних для серіалів та фільмів, на аналіз навчального потенціалу яких витрачається багато часу. Це наштовхнуло нас на пошуки шляхів оптимізації такого аналізу.

Отже, в рамках здобуття філологічної освіти важливу роль відіграє набуття та вдосконалення лексичних навичок. По завершенню навчання та отримання 240-ка кредитів випускник має вміло добирати слова, розрізняти мовні жанри та стилі, здійснювати аналіз лексичних одиниць. Робота при викладанні обов’язкової дисципліни «Основна іноземна мова» полягає у досягненні викладачем практичної, пізнавальної, соціальної та соціокультурної цілей, що передбачає розв’язання низки завдань. Серед них переосмислення власної ролі у навчальному процесі, реалізація культурологічного підходу та добір релевантного для майбутніх філологів матеріалу.

Проте, на думку науковців та за результатами наших бесід з представниками трьох провідних філологічних факультетів кращих ЗВО України, більшість освітян досі послуговуються традиційними методами навчання лексики, лиш зрідка залучаючи автентичні відеоматеріали, переважно на заняттях з практики мови. Студенти схвально ставляться до впровадження інноваційних методик, серед яких і використання серіалів, для вивчення та відпрацювання нових лексичних одиниць.

РОЗДІЛ ІІ. ПРАКТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЛЕКСИЧНОГО ПОКРИТТЯ АВТЕНТИЧНОГО СЕРІАЛУ «КАФЕДРА» ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ДРУГОГО КУРСУ

2.1 Аналіз лексичного покриття перших трьох епізодів серіалу «Кафедра» з метою його використання у формуванні лексичної компетенції студентів-філологів другого курсу

Як зазначалось у теоретичній частині нашої роботи, важливим фактором зацікавлення студентів у вивченні нової лексики за допомоги серіалів є зв'язок тематики відео з їхньою майбутньою професією. Зважаючи на це, нами було обрано американський драматичний комедійний телесеріал режисерів А. Піта та Е. Дж. Уаймана під назвою «Кафедра» (The Chair). Його прем'єра відбулася 20 серпня 2021 року. Вибір нешироко відомих матеріалів оприлюднених у термін не більший за три роки допомагає знизити ймовірність того, що для більшості студентів вони будуть знайомими.

Серіал «Кафедра» розміщено на платформі Netflix [7]. Це сервіс потокового передавання відео, що вважається найбільшою фільмотекою в світі. Кількість підписників Netflix у червні 2023 року налічувала 238 мільйонів [8]. Він є платним, проте викладач може тимчасово надати доступ до свого акаунту студентам чи під'єднати їх до сімейної підписки. На цій платформі можна вибрати ті серіали, що найкраще відповідають рівню знань англійської мови конкретної людини чи групи, а при необхідності ввімкнути субтитри.

Сюжет серіалу «Кафедра» розповідає про будні університетських працівників у США. Головна героїня професор Кім стає першою очільницею кафедри англійської філології у Пембруці. У цей час в університеті спалахує скандал: один із викладачів дозволяє собі невдалий жарт про нацистів. Новій завідувачці кафедри доводиться вирішувати цю та багато інших проблем.

У першій серії на засіданні кафедри англійської мови нова зав. кафедри та перша жінка на цій посаді Джі-Юн Кім повідомляє своїм колегам, що кількість студентів на їхніх курсах зменшилася. Декан вважає, що Джі-Юн повинна звільнити трьох найстарших працівників. Вона просить Яз, молоду чорношкіру викладачку на випробувальному терміні, об'єднати її лекції з літнім професором Еліотом. На спільних заняттях Елліот ставиться до Яз як до асистентки, а не рівноправного працівника. Білл, викладач літератури, запізнюється на заняття і випадково транслює студентам інтимне відео з пологів його покійної дружини.

Наступного дня Білл знову запізнюється, а потім демонструє нацистське вітання на лекції про абсурдизм і фашизм в літературі. Деякі студенти записують цей жест на відео. Ще одна літня професорка, Джоан невдоволена тим, що її кабінет перенесли до підвалу. Вдома батько Кім розповідає, що вчителька її прийомної доньки хоче, щоб та пройшла курс психотерапії через тривожну картину смерті матері, яку вона намалювала.

Друга серія оповідає про те, донька Кім ставить нову нову няню в незручне становище своїми недитячими запитаннями, через що та втікає з будинку. Професорка залишає доньку на свого батька, аби піти на факультетську вечірку. На ній Кім виголошує промову, в якій імпульсивно зазначає, що Яз отримає цьогорічне «почесне лекторство». Це фактичне право бути обличчям університетського складу Пембруку.

Батько Джі-Юн повідомляє, що онука зникла. Дівчинка дізналась, що професорка не її справжня мати. Вони з Біллом знаходять доньку та їдуть з нею у боулінг, аби розрядити обстановку. Донька одного з членів опікунської ради університету залишає на порозі у Білла пиріг у знак приязні. Проте студенти починають передавати один одному відео з нацистським привітанням викладача. Наступного дня вони організовують мітинг за його звільнення.

У третій серії під час дисциплінарного розгляду Білл відмовляється записати публічне вибачення за нацистське вітання. Замість цього він проводить розмову зі студентами, стверджуючи, що пишається їхнім інакомисленням. Він порівнює себе з професорами, які втекли з нацистської Німеччини, і каже, що

студенти неправильно інтерпретують його вчинок. Після того, як він вибачається, перекладаючи відповідальність на почуття інших людей, студенти продовжують протести.

Під час дискусії про Германа Мелвілла на спільній парі Яз та Елліота один з учнів запитує про звинувачення письменника у побитті своєї дружини. Елліот відмовляється обговорювати це питання, але Яз каже, що організує таку дискусію на окремому занятті.

Джоан читає погані відгуки студентів про своє викладання, підпалює кілька з них і ледь не вчиняє пожежу у кабінеті. Декан повідомляє Джі-Юн, що почесним лектором буде актор Девід Духовни, хоч вона і призначила на цю посаду Яз. Керівництво обстоює думку, що університету потрібен популярний гостьовий лектор, який збільшить кількість нових студентів.

Серед головних тем, які хвилюють студентство Пембрука у серіалі можна назвати конфлікт батьків та дітей, расову та гендерну дискримінацію, проблеми іммігрантів, нацизм. Сучасні та значущі для суспільства ідеї фемінізму – руху за зрівняння у правах чоловіків та жінок [26], та ейджизму – дискримінації на підставі віку [25], також відображено у серіалі. Всі зазначені нами поняття є актуальними і для українського прогресивного суспільства. На підтвердження нашої думки наведемо результати опитування студентів 2-го курсу ЧНУ ім. Петра Могили (Рис. 2.1).

Їм було задано запитання: «Чи вважаєте ви актуальними для обговорення зазначені теми?» Всі з опитаних підтримують важливість дискусії щодо таких понять як гендерна дискримінація, нацизм та фемінізм. 8 студентів вважають актуальною проблему імміграції. По 7 студентів цікавляться конфліктом батьків і дітей та ейджизмом. Найменша кількість (6 осіб) хотіли б обговорити расову дискримінацію.

Сучасна молодь має неординарний та свіжий погляд, часто вільно висловлює свою думку в Інтернеті. Підняті проблеми можна використовувати як основу для дискусії чи дебатів на заняттях з лексики англійської мови в університеті.

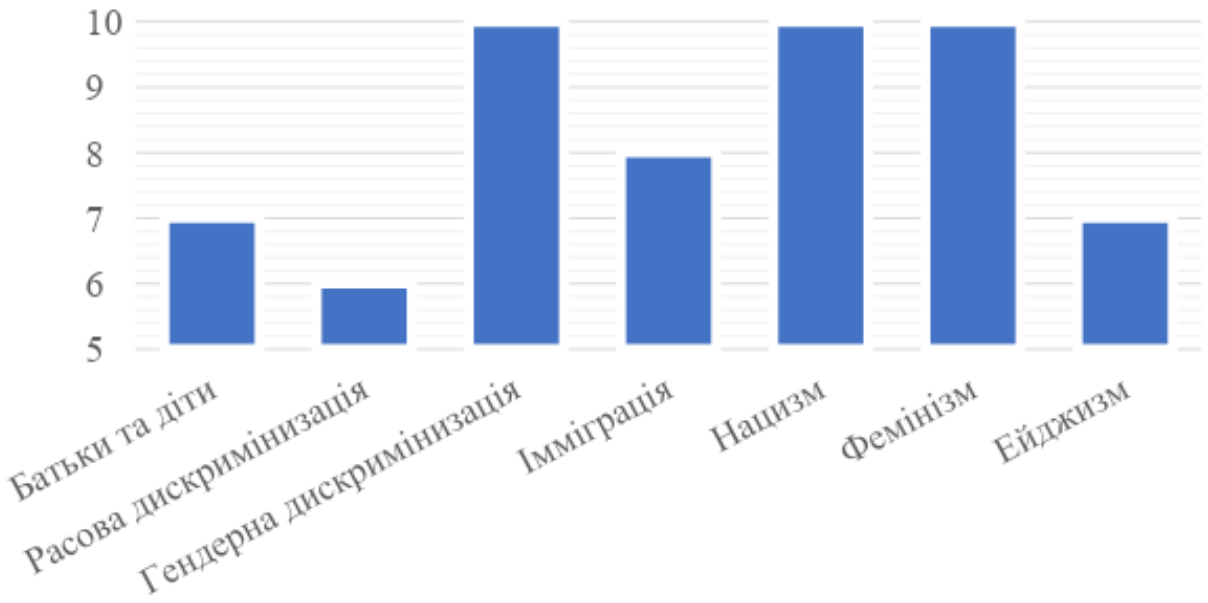

Рис. 2.1 «Чи вважаєте ви актуальними для обговорення зазначені теми?»

Зауважимо, що у серіалі є сцени, в яких міститься лайлива та просторічна лексика. Деякі персонажі є радше антиподами – негідними для наслідування прикладами, проте їх поведінка не виправдовується іншими, а отже студенти під час перегляду також дадуть негативно оцінку непорядним діям, через що дидактична складова навчання збагатиться. Ми радимо не робити акцент на таких епізодах на занятті, викладач має прискіпливо добрати найбільш цікаві з точки зору лексики та прийнятні для моралі сцени.

Основний масив нових для студентів з рівнем B1 лексичних одиниць, що наявні у тексті серіалу стосується науки та освіти. Тому ми рекомендуємо використовувати розроблені нами вправи для навчання цієї та дотичних тем.

Для виокремлення нової лексики ми скористались аналізом лексичного покриття перших трьох серій. Грамотний та комплексний підхід передбачає те, що викладач має розуміти середній рівень знань англійської мови для окремої студентської групи, специфіку роботи з автоматичними засобами підрахунку, та методи усунення вірогідних помилок при їх використанні. В ході нашого дослідження ми спирались на нижчезазначені дані.

Для апробації ми обрали групу, що освоює середній рівень англомовних знань, якого студенти-філологи ЧНУ ім. Петра Могили мають досягти протягом навчання на перших двох курсах. Цей рівень відповідає опису B1-B2 за шкалою CEFR Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

Задля того, щоб зрозуміти чи є лексичне покриття конкретної серії достатнім для розуміння, а нова лексика релевантною для вивчення, ми здійснили аналіз перших трьох серій засобом автоматичної перевірки тексту. Серед наявних програм, що можуть виконати подібне завдання: «Road to Grammar Text Analizer», «Cathoven AI CEFR Checker», «Lextutor» та ін. Ми віддали перевагу застосунку «Oxford Text Checker» (див. Дод. 6). Далі у роботі ми звернемо увагу на специфіку цих ресурсів.

«Road to Grammar Text Analizer» може оцінити рівень складності завантаженого тексту. Його варто використовувати, аби автоматично згенерувати список нової лексики, порівняти важкість сприйняття двох текстів чи подивитись дефініції деяких слів. Мінус програми, на нашу думку, полягає у відсутності можливості корекції з боку фахівця. Вона надає лише загальні дані, що не дає викладачу оперувати інформацією за кожним окремим словом.

«Cathoven AI CEFR Checker» розбиває загальноприйняті за класифікацією CEFR рівні на 10 додаткових (A1.1, A1.2…). Окрім того він аналізує структуру та довжину речення, граматичні часи, морфологію та лексику. Ми вважаємо, що такий засіб є більш зручним для лінгвістичного аналізу чи навчання граматики.

«Lextutor» – це безкоштовний сайт-конкордансер. Його розподілено на 3 секції: навчальна, пошукова та вчительська. На сайті «Lextutor» можна автоматично створювати вправи, використовуючи різноманітні корпусні інструменти. Проте його інтерфейс є застарілим та незручним для початківців.

В основу обраного нами» засобу «Oxford Text Checker закладено слова з Оксфордського словника – бази даних, що містить понад 2 мільярди слів з різних предметних галузей і контекстів, та охоплює британський та американський варіант англійської мови. При виборі частотності у 3000 слів програма здійснює

аналіз тексту на наявність слів від рівня A1 до B2, а за умов налаштування на частотність у 5000 аналіз здійснюється з рівнем C1 включно.

Творці засобу зазначають, що його мета допомогти викладачам відфільтрувати слова за рівнями Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, щоб вирішити, які з них є найбільш важливими для студентів, і на яких лексичних одиницях слід зосередити увагу під час викладання. Програма покликана також заохочувати студентів користуватися словником не лише для пошуку незнайомих слів, але й для розширення своїх знань про слова, які вони вже частково знають [65].

З огляду на останній пункт ми зосередили свою увагу не лише на лексичних одиницях рівня C1, які ще не мають бути відомими студентам, а й на тих, що «Oxford Text Checker» визначив як належні до рівня B2. Окрім того, ми перевірили похибку програми, зробивши автоматичний аналіз без попереднього налаштування та з ним, аби виокремити граничний необхідний для розуміння студентів рівень лексичного покриття за умов використання викладачем «Oxford Text Checker» без попередньої підготовки.

Зазначимо, що неточності вирахування лексичного покриття у всіх засобах для автоматичного аналізу тексту мали схоже підґрунтя. При введенні тексту до програми варто врахувати, що похибка складається з не розпізнавання чисел, слів біля трьох крапок, імен та власних назв, абревіатур та вигуків, розмовних варіантів дієслів (gonna – going to/ gotta – got to). Всі зазначені лексичні одиниці враховуються у відсоток некласифікованого, позначаються чорним кольором, та знижують рівень лексичного покриття, за результатами автоматичного аналізу.

Весь інший текст, який програмі вдалося розпізнати підсвічується наступними кольорами: A1 – синім, A2 – червоним, B1 – помаранчевим, B2 – зеленим, C1 – фіолетовим. Слід зазначити, що програма класифікує кожне слово окремо, а отже не розпізнає сукупно ідіоми, сталі словосполучення та фразові дієслова. Імена героїв та відомих осіб, лайливі слова, вигуки, які відповідно до досліджень лінгвіста Тамера Алхарті є потенційно відомою лексикою також можуть негативно вплинути на автоматично підрахований рівень лексичного

покриття [37]. При підрахунку середньої похибки на серію ми врахували всі зазначені фактори.

Таким чином алгоритм роботи викладача з «Oxford Text Checker» задля обрахунку лексичного покриття серії чи цілого фільму такий:

1. завантажити текст (сценарій серії) до програми;

2. в графі додаткові опції («Advanced options») прописати імена героїв серіалу та найбільш популярні скорочення дієслів;

3. обрати дію «перевірити текст» («Check text»);

4. прибрати підсвічення слів потенційно відомих рівнів (у нашому дослідженні A1, A2, B1);

5. звернути увагу на найбільш наповнені новою лексикою частини тексту;

6. оцінити релевантність вивчення маркованих лексичних одиниць;

7. в графі «результати» порахувати ступінь лексичного покриття, віднімаючи від 100 відсоток некласифікованих та потенційно невідомих лексичних одиниць. Для нашого дослідження формула виглядає наступним чином: 100% – (C1%+B2%+ Unclassified);

8. за умов, що отриманий відсоток перевищує 85, сформувати на вкладці «дії» список невідомих слів;

9. розпочати підготовку лексичних завдань.

Таким чином до підрахунку не включають імена героїв та відомих осіб, лайливі слова, вигуки. Відповідно до нашого дослідження – це потенційно відома лексика. Ідіоми, сталі словосполучення, фразові дієслова та абревіатури ми відносимо до потенційно невідомої лексики. Кожна з таких лексичних одиниць незалежно від кількості слів враховується нами при обчисленнях як ціле. Наприклад, у скрипті першої серії 29 потенційно невідомих слів становлять 13 лексичних одиниць (абревіатури, сленгові слова та ідіоми).

Далі ми пропонуємо розглянути безпосередній аналіз лексичного покриття, який доводить можливість використання обраних нами епізодів серіалу «Кафедра» для навчання лексики англійської мови студентів другого курсу філологічного спрямування.

Скориставшись «Oxford Text Checker» для дослідження лексичного покриття першої серії автентичного серіалу «Кафедра» без попередньої підготовки тесту, ми отримали наступні результати: скрипт складається з 2878 слів, з них 2570 (89%) входять у частотність 5000 за Оксфордським словником. 308 (11%) слів залишились нерозпізнаними (Табл. 2.1.1). Для зручності тут та далі результати подано в таблицях.

Таблиця 2.1.1

Відсотковий обрахунок лексичного покриття 1-ї серії без попереднього налаштування

Категорія	Кількість слів	Відсоток від цілого
Оксфорд 5000	2570	89 %
Некласифіковане	308	11 %

Описуючи лексичні одинці за системою CEFR програма віднесла 2268 (79%) до рівня A1, 154 (5%) до A2, 58 (2%) до B1, 55 (2%) до рівня B2 та 35 (1%) до C1 (Табл. 2.1.2).

Таблиця 2.1.2

Обрахунок лексичного покриття 1-ї серії за системою CEFR без попереднього налаштування

Рівень CEFR	Кількість слів	Відсоток від цілого
A1	2268	79 %
A2	154	5 %
B1	58	2 %
B2	55	2 %
C1	35	1 %
Некласифіковане	308	11 %

Таким чином лексичне покриття відповідно до очікуваного та передбаченого програмою навчання середнього рівня знань студентів другого курсу за умов автоматичного аналізу становить 86%.

Після попереднього налаштування «Oxford Text Checker» за вищеописаною схемою та перевірки даних вручну (ігнорування імен героїв та відомих осіб, лайливих слів, вигуків та віднесення до потенційно невідомого ідіом, сталих словосполучень, фразових дієслів, абревіатур та сленгу) ми отримали такі результати: скрипт складається з 2736 слів, з них 2560 (92%) входять у частотність 5000 за Оксфордським словником. 206 (8%) слів залишились нерозпізнаними (Табл. 2.1.3).

Таблиця 2.1.3

Відсотковий обрахунок лексичного покриття 1-ї серії з попереднім налаштуванням

Категорія	Кількість слів	Відсоток від цілого
Оксфорд 5000	2560	92 %
Некласифіковане	206	8 %

Таблиця 2.1.4

Обрахунок лексичного покриття 1-ї серії за системою CEFR з попереднім налаштуванням

Рівень CEFR	Кількість слів	Відсоток від цілого
A1	2251	82 %
A2	42	5 %
B1	58	2 %
B2	56	2 %
C1	33	1 %
Некласифіковане	206	8 %

За системою CEFR за таких умов ми відносимо 2251 (82%) до рівня A1, 142 (5%) до A2, 58 (2%) до B1, 56 (2%) до рівня B2 та 33 (1%) до C1 (Табл. 2.1.4).

Отже, лексичне покриття першої серії серіалу «Кафедра» для вищезазначеної групи студентів становить 89%. Різниця у відсотках між суто автоматичним аналізом та ручною перевіркою найбільш помітна на рівні A1 та у некласифікованих лексичних одиницях. Вона і є причиною відмінностей у результатах лексичного покриття. Таким чином похибка програми «Oxford Text Checker» за умов найбільш простого її використання при аналізі тексту першої серії становить -3%.

Дослідження лексичного покриття другої серії без попереднього налаштування показало, що скрипт нараховує 2368 слів, з них 2071 (87%) входять у частотність 5000 за Оксфордським словником, а 297 (13%) програма не змогла розпізнати (Табл. 2.1.5).

Таблиця 2.1.5

Відсотковий обрахунок лексичного покриття 2-ї серії без попереднього налаштування

Категорія	Кількість слів	Відсоток від цілого
Оксфорд 5000	2071	87 %
Некласифіковане	297	13 %

«Oxford Text Checker» відніс 1833 (77 %) до рівня A1, 119 (5%) до A2, 54 (2%) до B1, 47 (2%) до рівня B2 та 18 (1%) до C1. Таким чином, визначене програмою лексичне покриття становить 84% (Табл. 2.1.6).

За умов аналізу з попереднім налаштуванням та переглядом тексту ми визначили, що скрипт складається з 2300 слів, з них 2183 (95%) входять у частотність 5000 за Оксфордським словником. 117 (5%) слів залишились нерозпізнаними. 47 потенційно невідомих слів, які ми виокремили при перегляді сценарію, складають 24 лексичних одиниці (Табл. 2.1.7).

Таблиця 2.1.6

Обрахунок лексичного покриття 2-ї серії за системою CEFR без попереднього налаштування

Рівень CEFR	Кількість слів	Відсоток від цілого
A1	1833	77 %
A2	119	5 %
B1	54	2 %
B2	47	2 %
C1	18	1 %
Некласифіковане	297	13 %

Таблиця 2.1.7

Відсотковий обрахунок лексичного покриття 2-ї серії з попереднім налаштуванням

Категорія	Кількість слів	Відсоток від цілого
Оксфорд 5000	2183	95 %
Некласифіковане	117	5 %

За системою CEFR таким чином ми віднесли 1975 (86%) до рівня A1, 102 (4%) до A2, 48 (2%) до B1, 43 (2%) до рівня B2 та 15 (1%) до C1. Обраховане лексичне покриття становить 92% (Табл. 2.1.8).

Різниця у відсотках найбільш помітна на CEFR рівнях A1, A2 та у некласифікованих програмою «Oxford Text Checker» лексичних одиницях. Вона і є причиною відмінностей у результатах лексичного покриття. Похибка

програми за умов найбільш простого її використання при аналізі тексту другої серії є більш значною та становить -8%.

Таблиця 2.1.8

Обрахунок лексичного покриття 2-ї серії за системою CEFR з попереднім налаштування

Рівень CEFR	Кількість слів	Відсоток від цілого
A1	1975	86 %
A2	102	4 %
B1	48	2 %
B2	43	2 %
C1	15	1 %
Некласифіковане	117	5 %

Дослідження лексичного покриття третьої серії без попереднього налаштування програми виявило, що сценарій нараховує 3210 слів, з них 2831 (88%) входять у частотність 5000 за Оксфордським словником, а 379 (12%) залишились нерозпізнаними автоматично (Табл. 2.1.9).

Таблиця 2.1.9

Відсотковий обрахунок лексичного покриття 3-ї серії без попереднього налаштування

Категорія	Кількість слів	Відсоток від цілого
Оксфорд 5000	2831	88 %
Некласифіковане	379	12 %

Описуючи лексичні одинці за системою CEFR програма віднесла 2470 (77%) до рівня A1, 181 (6%) до A2, 69 (2%) до B1, 77 (2%) до B2 та 34 слова (1%) до рівня C1. Таким чином обраховане програмою «Oxford Text Checker» лексичне покриття становить 85% (Табл. 2.1.10).

Таблиця 2.1.10

Обрахунок лексичного покриття 3-ї серії за системою CEFR без попереднього налаштування

Рівень CEFR	Кількість слів	Відсоток від цілого
A1	2470	77 %
A2	181	6 %
B1	69	2 %
B2	77	2 %
C1	34	1 %
Некласифіковане	379	12 %

Після попереднього налаштування «Oxford Text Checker» за вищеописаною схемою та перевірки даних аналогічно до вищезазначеної схеми ми отримали такі результати: скрипт складається з 3193 слів, з них 3011 (94%) входять у частотність 5000 за Оксфордським словником. 182 (6%) слів залишились нерозпізнаними (Табл. 2.1.11). 32 потенційно невідомих слова складають 12 лексичних одиниць (абревіатури, сленгові слова та ідіоми).

Таблиця 2.1.11

Відсотковий обрахунок лексичного покриття 3-ї серії з попереднім налаштуванням

Категорія	Кількість слів	Відсоток від цілого
Оксфорд 5000	3011	94 %
Некласифіковане	182	6 %

За системою CEFR за таких умов ми відносимо 2663 (84%) до рівня A1, 172 (5%) до A2, 68 (2%) до B1, 74 (2%) до рівня B2 та 34 (1%) до C1. Отже лексичне покриття становить 91% (Табл. 2.1.12).

Таблиця 2.1.12

Обрахунок лексичного покриття 3-ї серії за системою CEFR з попереднім налаштуванням

Рівень CEFR	Кількість слів	Відсоток від цілого
A1	2663	84 %
A2	172	5 %
B1	68	2 %
B2	74	2 %
C1	34	1 %
Некласифіковане	182	6 %

Різниця у відсотках найбільш помітна на рівні A1 та у некласифікованих лексичних одиницях. Вона і є причиною відмінностей у результатах лексичного покриття. Похибка програми за умов найбільш простого її використання при аналізі тексту третьої серії становить -6%.

Таким чином, середня похибка програми при аналізі лексичного покриття перших трьох серій серіалу «Кафедра» становить майже -6%. Тобто при використанні цієї програми викладач має зважати, що реальний відсоток

лексичного покриття є більшим, та приймати рішення про релевантність використання відеоматеріалу з огляду на це. Ми вважаємо таку похибку незначною, а отримані та описані вище результати лексичного покриття задовільними для використання обраних нами серій в ході апробації та на регулярних заняттях у ЗВО.

2.2 Комплекс вправ з формування лексичної компетенції студентів-філологів другого курсу, організація та етапи проведення дослідження

З метою підтвердження чи спростування гіпотези щодо можливості ефективного навчання лексики студентів-філологів на основі комп'ютерно оптимізованого аналізу та виокремлення лексичного покриття автентичного серіалу «Кафедра», нами було проведено експеримент. Він полягав у створенні комплексу вправ до трьох занять зі студентами 2-го курсу з лексичної теми «Освіта та наука» та аналізі відсоткового середньостатистичного рівня засвоєння нових лексичних одиниць. Підготовка вправ здійснювалась відповідно до алгоритму, зазначеного у пункті 2.1 нашої роботи.

У ході підготовки нижчеописаних завдань ми виокремлювали списки найбільш корисної тематичної лексики. Використання «Oxford Text Checker» на цьому етапі забезпечує об'єктивність та значно полегшує роботу викладача. Для зручності студентів списки було завантажено до програми «Quizlet». Це безкоштовний онлайн-сервіс, який дозволяє учням та освітянам поширювати та запам'ятовувати інформацію у вигляді двосторонніх карток. З одного боку онлайн-картки знаходиться англомовна лексична одиниця, а з іншого – переклад.

Нижче подано створені до кожного з трьох занять вправи та описана їх сутність. Відповіді та ілюстративний матеріал до них можна переглянути у додатках (див. Дод. 1-5). У круглих дужках наведено часові проміжки серії, на яких відбувається сцена з використаною у завданні лексикою. У цитатах з серіалу наявні авторські напівжирні підкреслення, що позначають потенційно

нові лексичні одиниці. Назви етапів роботи з серіями відповідають класифікації М. Алєйнікової, зазначеній у пункті 1.2. роботи.

На дотекстовому етапі роботи з першою серією ми пропонуємо виконати три завдання. Ідея першого полягає у полегшенні сприйняття сюжету для студентів. Викладач подає фотографії головних героїв та просить поєднати їх з роллю, яку вони виконують, а також розповісти про своє враження від персонажа.

Завдання 1: There are seven descriptions of the characters you met in the first episode. Let's attach them to the photos of the actors who play them (Дод. 1).

a) Sandra Oh (Ji-Yoon Kim), the new English department chair at Pembroke.

b) Jay Duplass (Bill Dobson), Kim's friend and colleague whose wife died and daughter left for college.

c) David Morse (Paul Larson), a dean at Pembroke University.

d) Bob Balaban (Elliot Rentz), a senior faculty member of the English department.

e) Nana Mensah (Yaz McKay), a young faculty member of English department.

f) Holland Taylor (Joan Hambling), a senior faculty member of the English department, who is fond of Chauser.

g) Everly Carganilla (Ju Ju Kim) Ji-Yoo's adopted daughter.

Мета другого завдання полягає в актуалізації фахових знань студентів та налаштуванні на тематику серіалу. Викладач вмикає коротке відео, на якому одна з героїнь звертається до популярної цитати основоположника англійської літератури Чосера. Після перегляду студенти діляться тим, що пам'ятають про цього автора та називають популярні ідіоматичні звороти. Наостанок викладач просить швидко знайти в інтернеті інші відомі ідіоми, які прийшли до нас з часів поета, та надати їх визначення.

Завдання 2 (10:45 – 11:15): You are going to listen to a quote of one of the main characters.

"Love is blind." Who popularized the phrase? You can all probably guess. Chaucer. Otherwise known as the father of modern English. You'll be astonished how

many images and idioms from our everyday speech come to us directly from the 14th century."

What do you know about the poet she mentions? Let's quickly find on the Internet the idioms that came to us from the 14th century!

Останнє на цьому етапі завдання полягає у роботі над найбільш складними лексичними одиницями з першої серії. Студенти мають розподілити їх за логічними групами на ідіоми, сленг, абревіатури та фразові дієслова. У процесі перевірки викладач допомагає з перекладом незнайомих лексичних одиниць.

Завдання 3: Logically arrange the lexical units into slang, idioms, abbreviations, and phrasal verbs: swag; to cut somebody some slack; to ascribe to; TA; to read me the riot act; to pull someone's socks up; AWOL; butt; TBD; to ride someone's ass; to phone in.

До текстового етапу роботи з першою серією, тобто завдань на основі перегляду частин епізоду, входять три трудомісткі вправи. Перша з них полягає у актуалізації лексичних знань з теми «Освіта та наука» й аналізі використання вже відомих слів у новому контексті. Викладач попередньо робить акцент на певному слові, яке студенти мають почути, переглядаючи уривки з серіалу, та просить дати його визначення. Після цього студентів знайомлять із визначеннями з Оксфордського словника, за якими вони мають вгадати щойно згадані лексичні одиниці, таким чином розв'язавши кросворд.

Завдання 1: Watch the following episodes and give definitions to the words:

1. (1:47-1:49) Here's a little swag from **Dean** Larson.

2. (01:50-01:58) Our first lady **chair**. Woman **chair**. Aren't you gonna sit at the head of the table? **Chair** sits at the head of the table.

3. (4:50-4:55) They're forcing everybody over 55 to take early **retirement**.

4. (05:35-05:45) I mean, I'm not denying their profound **contribution** to American letters, but …we've been offering very generous retirement packages, and …

5. (07:50-07:55) Yeah. You know, actually, I have a list of external **reviewers**.

6. (08:06-08:12) You want me to co-teach with the chair of my tenure **committee**?

7. (08:17-08:19) There's no way he's gonna be able to **dismiss** you…

8. (08:24-08:33) Listen, when Bill was an **undergrad**, Elliot was the one who packed the halls here. You couldn't even get into his lectures without special permission unless you…

9. (16:00-16:07) She is writing a brilliant **dissertation**. Which I will finish reading soon.

10. (16:07-16:10) Um, welcome to **Contemporary** Lit. Death and Modernism.

11. (16:15-16:24) I usually have them tweet their favorite line from Moby-Dick. Tweet? Last **semester** "Call me Ishmael" tied with "From hell's heart I stab at thee."

12. (16:40-16:50) It's a way of connecting with them. And I find that it mobilizes the skills of close reading. You're the Melville **scholar**, so…

Now one by one read the definitions from Oxford dictionary and express your guess about the above given word is hidden under it in the crossword puzzle (Дод. 1).

Друга вправа ставить на меті розвиток навичок аудіювання та іншомовної лексичної здогадки. Студенти мають заповнити пропуски у відеомонолозі під час його прослуховування та перекласти лексичні одиниці, спираючись на контекст.

Завдання 2 (03:13-04:13): You are going to listen to the monologue of the new woman chair twice. Your task is to fill in the gaps with the words that you hear.

I'm not gonna _____this. We are in _____ crisis. _____ are down more than 30%. Our budget is being _____. It feels like the sea is washing the ground out from under our feet. But in these _____ times, we have to prove that what we do in the classroom… modelling critical thinking, stressing the value of _____, is more important than ever, and has value to the public good. It's true, we can't teach our students coding or engineering. What we teach them cannot be quantified or on a résumé as a skill. But let us have _____ in what we can offer future generations. We need to remind these young people that knowledge doesn't just come from or… or Wiki entries.

Now you have to match the words from the gabs with their translation: електронні таблиці, безпрецедентний, співчуття, спустошений, записати, гордість, прикрашати, важкий, зарахування.

Третя вправа полягає у тому, що викладач вибирає уривок, який складається з чітко вимовлених реплік, та виписує їх на картки у електронному чи паперовому форматі. Група студентів повинна подивитися уривок, а потім поставити репліки в порядку, у якому вони були вимовлені на відео.

Завдання 3 (05:15- 06:08): You are going to listen to a dialogue between two professors. After that you have to arrange the sentences in the order you have heard them.

- I’ve got some ideas on how to increase enrollments. Now, Yasmin McKay is up for **tenure** this year. I wanted to talk to you about giving her the Distinguished Lectureship.
- We can’t talk about opening any lines, or the Distinguished Lectureship. Student enrollment was down before. Now it’s catastrophic.
- I mean, I’m not **denying** their **profound contribution** to American letters, but…we’ve been offering very generous **retirement** packages, and…
- So, before I bring out the stick, maybe you could use your persuasive powers as chair.
- There’s no one here who’s dispensable.
- Oh, come on. These old-timers? They’re averaging five students a course.
- This is a list of names. These folks have the highest salaries and lowest enrollments in your department. I’m sorry to spring this on you your first week.

На післятекстовому етапі цього заняття студенти виконують одне завдання. Викладач ініціює дискусійне обговорення з використанням вивчених на занятті лексичних одиниць. Спершу він розподіляє студентів на три групи: ті, хто обрав би для вивчення в університеті курс «Секс та роман», ті, хто надали б перевагу «Американській писемності» та ті, хто вагається. Після цього представники кожної з груп по черзі наводять свої аргументи на користь відвідування того чи іншого курсу. Ті, хто утримався, своїми голосами

вирішують, яка з груп була більш переконливою. За використання нової лексики група отримує додаткові бали, що також впливають на результат дебатів.

Завдання 1: Split into three groups: ones, who would choose Sex and the Novel, or ones, who would choose Survey of American Letters, and the doubters. Representatives of the first two groups, give arguments in favour of your course. For using new vocabulary, you get an additional point. The team that wins the most doubters and uses more new words wins.

Для закріплення вивченого студенти виконують домашнє завдання:

1. Завдання (04:23- 04:34): Студенти мають написати есе на 300-350 слів, у якому використають нову лексику та висловлять свою думку з приводу згаданої у серіалі цитати Гарольда Блума.

Write an essay of 300-350 words expressing your understanding and attitude to the quote below:

I was reminded of something, um, Harold Bloom wrote. He said, “Information is **endlessly** available to us. Where shall wisdom be found?”

2. Practise your vocabulary with the Quizlet:

Протягом виконання вищезазначеного комплексу вправ до першого епізоду серіалу «Кафедра» студенти мали засвоїти лексичні одиниці наведені у таблиці (Табл. 2.2.1).

Таблиця 2.2.1

Тематичний список для запам’ятовування лексичних одиниць рівня B1+ з першого епізоду серіалу «Кафедра»

Слово	Переклад
ascribe to somebody	приписувати комусь
AWOL (absent without leave)	самовільно відсутній
chair	голова, керівник, зав кафедри
contribution	внесок
cut somebody some slack	більш поблажливо відноситись до когось
dean	декан

dismiss	звільняти
Distinguished Lectureship	Почесне лекторство
empathy	співчуття
enrollments	зарахування
gutted	спустошений
phone in	телефонувати багато разів
pride	гордість
pull someone's socks up	закотити рукава для роботи
read the riot act to someone	виносити догану
retirement	вихід на пенсію
scholar	вчений, науковець
spreadsheets	електронні таблиці
sugarcoat	прикрашати
swag	пожитки/речі
TA (teaching assistant)	помічник викладача
TBD (to be decided)	підлягає уточненню
tenure	постійний термін перебування на посаді
undergrad	бакалавр
wisdom	мудрість

На дотекстовому етапі роботи з другою серію студенти мають виконати два завдання. Перше з них має на меті актуалізацію знань студентів про зміст попередньо переглянутої серії та розвиток дескриптивних навичок. Викладач демонструє шість кадрів з різних частин серії. Студенти мають їх описати та поставити у хронологічному порядку.

Завдання 1: There are 6 scenes from the second episode. What do you see on the pictures? Put in the order they appeared on screen.

Друге завдання полягає у роботі над найбільш складними лексичними одиницями другої серії. Студенти мають поєднати слова та словосполучення з їх перекладом, згадавши контекст у якому вони використовувались.

Завдання 2: Match the lexical units in the table with their translations (Дод. 3).

Текстовий етап другої серії охоплює виконання трьох лексичних завдань. У першому викладач привертає увагу студентів до проблем навчання на філологічному факультеті та намагається досягнути підвищення їх мотивації до роботи за професією. Спочатку відбувається прослуховування монологу завідуючої кафедри, на основі якого розгортається дискусія щодо важливості дослідження художньої літератури.

Завдання 1 (10:38-11:25): You are going to watch Ji-Yoon's monologue. Think about its main idea.

English…is such a great department. I'm… I'm really looking forward to the changes we see coming, and I look forward to explaining them to you at perhaps another. Right now. You know, I have been thinking a lot about this generation of students, and… and, you know, why they're not interested in literature. And sometimes I get it. They must think, "Why am I scanning this **sonnet** when there are so many things to be worried about?" Climate change. **Racism**. The **prison-industrial complex**. **Homophobia**.

Give the definition of these terms: racism, prison-industrial complex, homophobia, sonnet.

Why should you personally be worried about literature?

Друге завдання полягає у розвитку іншомовної лексичної здогадки. Студенти мають заповнити пропуски у реченнях. Для перевірки правильності викладач демонструє уривки з серії, де герої промовляють ці фрази. Окрім того, для забезпечення тісного зв'язку між філологією та перекладом викладачу варто запропонувати студентам перекласти репліки.

Завдання 2: Your task is to fill in the gaps with the following words: recruitment brochure, technocrat, grading criteria, faculty, archives, squirrelly, the bean counters, asset, Distinguished Lectureship.

1) (05:20-05:31) Paul, Pembroke's _____is 87% white. Eighty-seven. For the last five years, you've put the same picture of me on our_____. We need more women of colour.

2) (06:27-06:36) Do you wanna get a coffee at the Hub tomorrow? We could go over _____**.**

Well, actually, tomorrow's my research day. Yeah, I'll be heading to

the_____.

3) (09:25-09:32) Larson's still _____about me giving Yaz.

the_____. I mean, can't I just give it to her?

4) (09:33-09:45) Larson thinks because he quotes Prufrock we're not gonna notice he's nothing but a _____for _____upstairs.

You're the chair.

I'm the chair. I'm the chair. I'm the chair!

5) (24:54-25:00) Does it ever occur to you that I could be

an_____? Value added.

Now you are going to check your answers listening to the characters pronouncing these sentences. After each sentence I will stop the video and listen to your translation.

Третє завдання передбачає аналіз значення лексичних одиниць відповідно до контексту. Студенти мають віднайти у репліках серіалу лексеми згідно з їх визначеннями.

Завдання 3: There are several definitions from Oxford dictionary below. Your task is to find the words defined in the quotes from the second episode.

1. a real or imagined line that marks the limits or edges of something and separates it from other things or places;

2. great respect for somebody;

3. including everything, everyone or every part;

4. get to the top;

5. the position, especially a high position;

6. difficult to understand;

7. data about value or quality of something after thinking about it carefully;

8. crowded;

9. worth remembering or easy to remember.

● You **ascended the ranks** of your profession. You have the corner office and… and the publications, and this beautiful, **complicated** kid.

● We did the party. You gave a very **memorable** speech.

● The Distinguished Lectureship this year will be given by Professor Yasmin McKay, the first woman of colour to receive this **honour** in Pembroke's **entire** history.

● Hey, um, do you ever read your student **evals**? What am I asking you for? They love you. You're **over-enrolled**, right?

● **Boundaries** are important to me, especially in a work situation.

Післятекстовий етап має на меті провокування дискусійного обговорення з використанням вивчених на занятті лексичних одиниць. Викладач показує частину епізоду, а потім запитує думку студентів про плюси та мінуси управління університетом людьми з технічним складом мислення. Завдання студентів використати якомога більше нових для себе лексичних одиниць з тих, що були вивчені на занятті.

Завдання 1(09:32-09:37): We are going to listen to the Professor Dobson's idea.

"Larson thinks because he quotes Prufrock we're not gonna notice he's nothing but a technocrat for the bean counters upstairs."

What are pros and cons of a technocrat provost? Use as many new words as you can.

Домашнє завдання за матеріалом другого заняття:

1. Завдання: What are your expectations for the next episode? Write an answer of 200-300 words.

2. Practise your vocabulary with the Quizlet.

Протягом виконання комплексу вправ до другої серії серіалу «Кафедра» до вивчення студентам запропоновано лексичні одиниці наведені у таблиці 2.2.2.

Таблиця 2.2.2

Тематичний список для запам’ятовування лексичних одиниць рівня B1+ з другого епізоду серіалу «Кафедра»

Слово	Переклад
ascend the ranks	досягати успіху в кар’єрі
asset	перевага
au pair	гувернантка
be eyeing	придивлятись
bigwig	велике цабе
coed	студентка
evals	оціночні коментарі (оцінки)
grad school	аспірантура
grading criteria	критерії оцінювання
kick out	виганяти
mansplain	пояснювати щось жінці зі зверхньої позиції
memorable	незабутній, пам’ятний
mess with smth.	зв’язатись з чимось
over-enrolled	з великою кількістю відвідувачів
PMLA	Публікації Американської Асоціації Сучасної Мови
pre-tenure	статус до отримання посади
provost	ректор
raw deal	несправедливість, нечесна угода
recruitment brochure	брошура про підбір персоналу
research day	метод. день
slack off	розслабитись
sowing one's wild oats	жити на повну (про молодість)
squirrelly	незадоволений
the bean counters	бухгалтерія (неформально)

whip out	виймати

Комплекс вправ до третьої серії включав в себе як нові так і вже відомі студентам. У рамках виконання першого завдання дотекстового етапу викладач наводить цитату з епізоду та цікавиться, чи знають студенти статут поведінки у їх університеті.

Завдання 1 (01:36-01:45): “You can’t constrain my actions in my own classroom or my speech on this campus unless I’m in **violation** of the **faculty** code of **conduct**, which I’m not.”

What is the code of conduct in our university? How it differs for students and professors?

Мета другої вправи полягає у роботі над найбільш цікавими для вивчення лексичними одиницями з цієї серії. Студенти мають розподілити їх за групами на сленг, вигуки, ідіоми, скорочення й абревіатури, та фразові дієслова. У процесі перевірки викладач допомагає з перекладом незнайомих слів та словосполучень.

Завдання 2: Logically arrange the lexical units into slang, exclamations, idioms, contractions and abbreviations, and phrasal verbs: lo and behold; fix somebody up; paper pusher; catch up with; on the fritz; pick-me-up; the NEH Fellowship; all dumpty, no humpty; the main quad; op-eds; head out.

У зв’язку з високою насиченістю тексту третьої серії корисними розмовними та офіційно-діловими лексичними одиницями, що можуть збагатити студентський словниковий запас, текстовий етап роботи над нею складається з чотирьох завдань. Перше з них полягає у дослідженні впливу невербальних засобів спілкування на зміст розмови та вивченні нових лексичних одиниць. Викладач пропонує студентам подивитись уривок без звуку та зробити власні припущення про зміст розмови, навести аргументи на користь своєї думки. Після цього відбувається знайомство з потенційно незнайомою лексикою та перегляд відео зі звуковим супроводом. На останок студенти мають перекласти весь прослуханий діалог.

Завдання 1 (00:38-01:11): We are going to watch a short video soundless. Your task is to pay attention to the nonverbal signs and guess the topic of conversation.

- Please, be **receptive** to their **input**, okay?

- Yeah, I'm not about to validate the total **absurdity** of this **proceeding**. I'm not a Nazi.

- Do you think it's acceptable to joke about Nazis?

- No, but that does remind me of this time when two Nazis walked into a bar…

- We have a **straightforward protocol** for this sort of situation. The two of you, you work on a statement of **apology**, and then we post it on all **relevant** platforms.

Now read the vocabulary you may need to translate the dialogue after watching it with sound.

Wordlist:

- be receptive to ones input – вислуховувати чиюсь думку;
- proceeding – розбірки;
- straightforward protocol – чіткий протокол;
- apology – вибачення;
- relevant – актуальний.

Друге завдання передбачає актуалізацію знань студентів про зміст попередньо переглянутої серії та роботу над потенційно невідомою лексикою. Для цього викладач пропонує студентам згадати кому належить одна з п'яти реплік та виокремити нові для себе слова у ній. Після цього він демонструє частину відео, де персонаж вимовляє обговорену репліку. Викладачу варто допомогти студентам з перекладом невідомих лексичних одиниць.

Завдання 2: Do you remember who said that? Which lexical units seem to be new for you?

1) (06:50-07:00) I gotta go **nudge** Rentz. But I will bring it up to Larson tonight. I'm… I'm so sorry, Joan, I… You know what? You wanna work here? I can move some of this **crap**.

2) (09:55-09:59) The Wi-Fi in my office is on the **fritz**.

3) (14:58-15:02) The **funds** are at the **discretion** of the **trustee** who **endowed** them.

4) (17:20-17:30) When I have a baby, I'm gonna be 25. Maybe 27. I don't wanna be really old.

5) (22:34-22:37) The university should be a place to **uphold** free **discourse**.

Виконання третього завдання забезпечує розвиток навичок аудіювання та іншомовної лексичної здогадки. Студенти мають заповнити пропуски у монолозі під час його прослуховування та дати визначення чи синонім до доповнених лексичних одиниць, спираючись на контекст.

Завдання 3 (13:07-13:33): You are going to listen to the monologue twice. Your task is to fill in the gaps with the words that you hear.

Oh, um, did you take a look at Yaz's suggestions for _____**?** We have to have people who take _____and _____race theory seriously, Elliot.She's our only_____**.** You share a _____interest, obviously, in making sure your field remains one of the most _____in our department, right? Anyway, we want her case _____**.**

Now give the definitions of the lexical units in gaps.

Четверте завдання полягає у актуалізації фахових знань та перевірці розуміння студентів одного з найбільш насичених новою лексикою епізодів. Викладач ознайомлює студентів з новими лексичними одиницями, після чого демонструє частину серії, де їх використано. Для перевірки розуміння використано вправу типу «Правда чи брехня» ("True/False task").

Завдання 4 (04:40-05:48): Look at the wordlist, read it aloud one by one.

Wordlist:

- failure – невдача;
- obscurity – невідомість;
- dedicate – присвятити;
- reappraise – переоцінити;
- seminal – плідний;
- wife-beater – той, хто б'є жінок;

- feminist scholar – вчений, що дотримується феміністичних поглядів;
- posit – вважати;
- absence – відсутність;
- definitive proof – переконливий доказ;
- concern – цікавитись;
- contribution – внесок.

We are going to watch a little quarrel on Moby-Dick. After that you have to do the “True/False” task.

Moby-Dick was a **failure**, of course. **Critics** hated it, and Melville died in **obscurity**, as he himself had predicted in letters to his friend, Nathaniel Hawthorne, to whom he **dedicated** the book. Not until the 1920s was it **reappraised** as the **seminal** master…

Are we going to discuss the fact that Melville was a **wife-beater**?

It is true that some **feminist scholars** have **posited** that, but in the **absence** of **definitive proof**, well, I… I think it’s best we attend to the text itself.

We’re **concerned** with Melville the author, not Melville the human being.

But you just referred to Melville the human being. His personal letters to Hawthorne?

I was only making the point that his, uh, his friendship with Hawthorne was, uh, was an important **aspect** of his growth as a writer.

Come on, are you serious?

It was not until the 1920s that the novel took its **rightful** place as the…

We’ll cover the **wife-beating** in my section. That, as well as some important **contributions** to Melville’s work by the women in his life.

True/false questions:

1) Moby-Dick was a real success.
2) The book was dedicated to one of Melville’s unfamous friends.
3) Melville is accused of domestic violence by all the scholars.
4) Letters to a friend helped the writer to practice his skills.
5) The novel was reappraised in the early 20th century.

6) Women contributed virtually nothing to Melville’s work.

Завдання післятекстового етапу передбачає проведення обговорення з використанням вивчених на занятті лексичних одиниць. Після перегляду відео викладач цікавиться чи існує на їхньому факультеті форум чи група у месенджері, де студенти можуть поділитись враженнями про викладача, та чи хотіли б вони брати участь у подібних обговореннях роботи викладацького складу.

Завдання 1 (11:23-11:37): We are going to watch a short video. Are there any similar sites of our faculty? Would you like to have one?

- Actually, have you ever heard of RateMyProfessors.com?
- Yeah. Mmm.
- I'm supposed to take in some of my students’ criticisms.
- Why?
- I already know what they're gonna say. That I shouldn't teach any books that aremore than 300 pages long.

Відпрацювання після третього заняття передбачає виконання таких завдань:

1. Завдання (04:23- 04:34): Студенти мають написати есе на 300-350 слів, у якому використають нову лексику та висловлять свою думку з приводу попередньої дискусії.

Write an essay of 300-350 words expressing your opinion according to the pros and cons of such university sites.

2. Practise your vocabulary with the Quizlet

У ході виконання комплексу вправ на основі лексичного покриття третьої серії серіалу «Кафедра» до вивчення студентам запропоновано лексичні одиниці наведені у таблиці 2.2.3.

Таблиця 2.2.3

Тематичний список для запам’ятовування лексичних одиниць рівня B1+ з третього епізоду серіалу «Кафедра»

Слово	Переклад

absence	відсутність
be receptive to input	вислуховувати думку
catch up with	зустрітись з кимось
concern	цікавитись
contribution	внесок
dedicate	присвячувати
definitive proof	переконливий доказ
discretion	розсуд
endow	матеріально забезпечувати
external reviewer	зовнішній рецензент
failure	невдача
feminist scholar	вчений, що дотримується феміністичних поглядів
fix somebody up	допомогти комусь (привести вигляд до ладу)
go with flying colors	пройти з честю
head out	відправлятись
nudge	підштовхувати до дій
obscurity	невідомість
on the fritz	зламаний
op-ed	газетна стаття стороннього авторства
paper pusher	канцелярський щур
pick-me-up	щось для підбадьорювання, «ковток повітря»
posit	вважати
proceeding	розбірки
reappraise	переоцінити
relevant	актуальний
seminal	плідний; основоположний; новаторський
straightforward protocol	чіткий протокол
the main quad	подвір’я університету
the NEH Fellowship	стипендія Національного фонду гуманітарних наук
trustee	член правління
uphold	підтримувати

wife-beater	той, хто б’є жінок

Для актуалізації знань студентів та повторення нових лексичних одиниць після кожного з занять передбачено виконання домашніх завдань. Після роботи над лексичним покриттям серій студенти мали написати есе на 300-350 слів, у якому використовували нову лексику та висловлювали свою думку з приводу згаданої у серіалі цитати, наводили свої очікування щодо майбутніх подій, чи доводили позитивні та негативні аспекти університетських сайтів. Окрім того, їм було надано доступ до карток для вивчення нових лексичних одиниць у програмі «Quizlet». Цей етап не передбачав оцінювання. Головним критерієм для написання відгуків про есе студентів слугувала правильність контекстуального використання лексичних одиниць.

Для зручності проведення занять за розробленими матеріалами нами було використано інтерактивну онлайн-дошку «Miro» (див. Дод. 7). Цей ресурс надає можливість розміщувати фото, відео, документи у форматі Word, презентації PowerPoint та посилання для загального перегляду. Також у додатку є функція написання тексту, виділення чи підкреслення найбільш значущих його частин, редагування та форматування зображень.

Окрім того, викладач може створити окрему дошку для кожної з груп, з якими працює, та закрити її від стороннього перегляду. Курсори всіх учасників, що знаходяться на дошці видно у режимі реального часу. Всі зміни, які вони вносять відображаються одразу та помічаються їх іменем. Таким чином легко відстежувати активність студентів на занятті та мотивувати їх до більш плідної праці.

Відбір учасників експерименту було проведено під час зимової педагогічної практики у ЧНУ ім. Петра Могили. З огляду на оцінки з предмету Основна іноземна мова, відповіді на парах та демонстрування зацікавленості було обрано 10 студентів 2-го курсу. Таким чином було сформовано групу з рівнем володіння англійською B1+. Нижче наведено список, який відповідає вибірці дослідження у 10 осіб (Табл. 2.2.1).

Зауважимо, за тиждень до проведення експерименту студентам було надано доступ до перегляду серіалу «Кафедра» без субтитрів. Цей етап має сформувати логічні зв'язки між подіями у епізодах та зняти психологічний бар'єр перед новою лексикою.

Після цього було обрано зручний для всіх учасників час та призначено зустрічі у Zoom на 7, 14, та 21 грудня. Кожне з трьох занять тривало 90 хвилин, що дорівнює часу проведення однієї пари. Студенти демонстрували зацікавленість при виконанні завдань. Всі з них виявились посильними для представників 2-го курсу філологічного факультету.

Список студентів

Таблиця 2.2.4

№	Прізвище, ім'я та по-батькові	Курс, група
1	Антонцев Євгеній Вікторович	2 курс, 241 група
2	Біляс Софія Русланівна	2 курс, 241 група
5	Дубина Валерія Віталіївна	2 курс, 241 група
3	Жовнірчик Анастасія Сергіївна	2 курс, 241 група
4	Макарова Катерина Олександрівна	2 курс, 241 група
5	Марковська Анастасія Володимирівна	2 курс, 241 група
6	Неділько Анастасія Сергіївна	2 курс, 241 група
7	Панкова Катерина Олексіївна	2 курс, 241 група
8	Рец Олександра В'ячеславівна	2 курс, 241 група
9	Хмель Олександра Юріївна	2 курс, 241 група
10	Чернявська Анастасія Олегівна	2 курс, 241 група

У якості домашньої роботи для повторення вивченої лексики було запропоновано написання есе та ігри у застосунку Quizlet (див. Дод. 8). На виконання студенти мали три дні після заняття. Скореговані тексти протягом наступних днів надсилались особисто кожному учаснику, аби він мав змогу поставити викладачу запитання та обговорити свій результат. За цей вид діяльності оцінювання не передбачено, адже він є проміжним етапом на шляху до повного засвоєння нових лексичних одиниць.

Через тиждень після кожного з занять студенти отримували доступ до тесту на платформі Google. Максимально можлива для набору кількість балів відрізнялась в залежності від виокремлених програмою «Oxford Text Checker» та викладачем лексичних одиниць. Перевірка кожного онлайн-бланка відповідей здійснювалась вручну, задля уникнення похибок та зменшення балів через одруки. Із завданнями та відповідями на них можна ознайомитись у додатках (див. Дод. 9).

Таким чином, нами було створено комплекс вправ до трьох епізодів серіалу «Кафедра». Кожне з занять розподілене на три етапи. Дотекстовий передбачає згадування подій серії, актуалізацію знань, ведення дискусії з використанням активного словникового запасу студента. На текстовому етапі наявні завдання на заповнення пропусків, переклад, визначення лексичних одиниць. Останній післятекстовий етап передбачає підбиття підсумків заняття та використання нової лексики у мовленні.

Для підтримання зв’язку зі студентами та корекції їх знань були запропоновані домашні завдання. Окрім того, всі нові лексичні одиниці можна знайти на зазначених онлайн-ресурсах та у вигляді таблиць з перекладом. Перевірка засвоєння нової лексики здійснювалась протягом трьох тижнів. Раз на сім днів студенти виконували тест на підставляння у контекст лексичних одиниць. З результатами експерименту, що доводять ефективність нашого методу, можна ознайомитись у наступному розділі.

2.3 Аналіз результатів дослідження

В останньому розділі нашої роботи представлені результати засвоєння студентами нових лексичних одиниць, з якими вони познайомились у ході відвідування комплексу занять з лексики англійської мови, розроблених на основі запропонованої програмою «Oxford Text Checker» та відкоригованої викладачем непокритої лексики з перших трьох епізодів серіалу «Кафедра».

Для оцінки ефективності нашого комплексу вправ використано середній відсотковий показник засвоєних студентами одиниць, відповідно до тестів описаних у пункті 2.2. Його розраховано за формулою: суму всіх набраних студентами за тест балів поділити на кількість студентів, помножити на 100 та поділити на максимальну кількість балів у тесті.

Зауважимо, що відповідно до «Піраміди навчання» Е. Дейла завдяки практиці вивченого матеріалу, студенти можуть досягти ступеня запам'ятовування у 75% [47, с. 118]. Для нашого дослідження ми вважатимемо цей поріг за гранично допустимий для оцінки заняття як ефективного.

Тест за лексичним покриттям першої серії складався з 22 речень, які необхідно було доповнити 34 лексичними одиницями. Таким чином найвищий бал, який міг отримати кожен студент – 34. Під час аналізу результатів першого тестування ми виявили, що найбільше труднощів у учасників експерименту виникло при підстановці таких лексичних одиниць: enrollments, cut some slack, swag. У таблиці наведено контекст, у якому вони використовувались, та кількість правильних відповідей студентів (Табл. 2.3.1).

Найменш засвоєна лексика з покриття першої серії

Таблиця 2.3.1

Речення	Кількість правильних підстановок
The undergrad students were advised to increase the enrollments within extracurricular activities to enhance their university experience.	1/10
The professors neither sugarcoat the bad news, nor cut some slack; they told about his poor performance directly.	4/10
Lily was happy to get tenure at Pembroke and move her swag there.	5/10

Ознайомитись з результатами правильних відповідей кожного зі студентів можна у таблиці (Табл. 2.3.2). Найнижчий показник становить 19, а найвищий – 32 з 34 можливих.

Таким чином, в середньому студенти контекстуально правильно вставили 27,3 лексичних одиниць, що означає, що 80,3% лексичної інформації було засвоєно (Рис. 2.3.1). Такий результат є задовільним, адже проходить встановлений поріг ефективності у 75%.

Результати тесту за лексичним покриттям першого епізоду серіалу «Кафедра»

Таблиця 2.3.2

№	Прізвище, ім’я та по-батькові	Кількість правильни відповідей
1	Антонцев Євгеній Вікторович	27
2	Біляс Софія Русланівна	28
5	Дубина Валерія Віталіївна	23
3	Жовнірчик Анастасія Сергіївна	26
4	Макарова Катерина Олександрівна	20
5	Марковська Анастасія Володимирівна	21
6	Неділько Анастасія Сергіївна	21
7	Панкова Катерина Олексіївна	31
8	Рец Олександра В’ячеславівна	19

Рис. 2.3.1 «Відсоток засвоєних лексичних одиниць лексичного покриття першого епізоду

серіалу «Кафедра»»

Тест за другою серією складався з 20 речень, до яких необхідно було підставити 39 слів та словосполучень. Зважаючи на відповіді учасників експерименту можна дійти висновку, що найбільш проблематичним виявилось запам'ятовування таких лексичних одиниць: the Distinguished Lectureship, memorable, squirrelly, over-enrolled, coed (Табл. 2.3.3).

Найменш засвоєна лексика з покриття другої серії

Таблиця 2.3.3

Речення	Кількість правильних відповідей
She can whip out her laptop anytime to show her work after getting the Distinguished Lectureship.	0/10
The CEO and other bigwigs attended this memorable conference	1/10
They had to kick out him from the club for causing trouble and making other members squirrelly.	1/10
Despite he always tries to mansplain complex topics to women in a condescending manner, his lectures are over-enrolled and evals are mostly positive.	1/10
This coed has spent the entire summer working as the bean counter.	2/10

Найнижча кількість правильних відповідей у цьому тесті дорівнює 25, а найвища становить 34. Загальні результати цієї перевірки є кращими за попередні. Це може бути пов'язано з тим, що студенти звикли до формату проведення занять та тестувань. Нижче подано кількість правильних відповідей кожного, хто складав тест за лексикою другого заняття (Табл. 2.3.4).

Отже, в середньому студенти у другому тесті дали 33,1 правильні відповіді, що відповідає 84,9% вивчення виокремленого програмою «Oxford Text Checker»

та викладачем лексичного покриття (Рис. 2.3.2). Цей результат перевищує встановлений нами поріг на 9,9 % та є вищим за задовільний.

Результати тесту за лексичним покриттям другого епізоду серіалу «Кафедра»

Таблиця 2.3.4

№	Прізвище, ім’я та по-батькові	Кількість правильни відповідей
1	Антонцев Євгеній Вікторович	34
2	Біляс Софія Русланівна	31
5	Дубина Валерія Віталіївна	34
3	Жовнірчик Анастасія Сергіївна	25
4	Макарова Катерина Олександрівна	31
5	Марковська Анастасія Володимирівна	31
6	Неділько Анастасія Сергіївна	31
7	Панкова Катерина Олексіївна	28
8	Рец Олександра В’ячеславівна	30
9	Хмель Олександра Юріївна	27
10	Чернявська Анастасія Олегівна	29

Рис. 2.3.2 «Відсоток засвоєних лексичних одиниць лексичного покриття другого епізоду серіалу «Кафедра»»

Тест за заняттям створеним на основі лексичного покриття третьої серії складався з 20 речень та 37 лексичних одиниць для заповнення. Найменше правильних відповідей було отримано щодо вживання таких слів та словосполучень: external reviewers, posit, obscurity, discourse, trustee, concerned, relevant, definitive proof. Контекст їх використання подано нижче (Табл. 2.3.5).

Найменш засвоєна лексика з покриття третьої серії

Таблиця 2.3.5

Речення	Кількість правильних підстановок
She received the NEH Fellowship for her seminal research in humanities and became one of the best external reviewers.	1/10
I can't believe he said such crap during the meeting. He couldn't posit this way.	2/10
My car is on the fritz again; it keeps breaking down. The time it will take to repair is total obscurity.	2/10
She wrote an op-ed expressing her opinion on the matter of discourse analysis.	3/10
There is a straightforward protocol to follow when submitting documents to the trustee.	4/10
He's just a paper pusher, always buried in paperwork. He isn't concerned with anything.	4/10
The evidence presented is not relevant to the case due to absence of convincing arguments. We need definitive proof.	5/10

Найнижчий та найвищий показники правильних відповідей у третьому тесті дорівнюють 23 та 32 відповідно. Ознайомитись з більш точними результатами можна у таблиці (Табл. 2.3.6).

Результати тесту за лексичним покриттям третього епізоду серіалу «Кафедра»

Таблиця 2.3.6

№	Прізвище, ім’я та по-батькові	Кількість правильни відповідей
1	Антонцев Євгеній Вікторович	32
2	Біляс Софія Русланівна	31
5	Дубина Валерія Віталіївна	28
3	Жовнірчик Анастасія Сергіївна	23
4	Макарова Катерина Олександрівна	25
5	Марковська Анастасія Володимирівна	30
6	Неділько Анастасія Сергіївна	28
7	Панкова Катерина Олексіївна	32
8	Рец Олександра В’ячеславівна	26
9	Хмель Олександра Юріївна	31
10	Чернявська Анастасія Олегівна	32

Рис. 2.3.3 «Відсоток засвоєних лексичних одиниць лексичного покриття третього епізоду серіалу «Кафедра»»

Отже, в середньому за результатами третього тестування учасники експерименту запам'ятали 31,8 нових лексичних одиниць, що становить 85,9% (Рис. 2.3.3). Вважаємо результат вищим за задовільний, адже він перевищує поріг ефективності на 10,9 %.

Рис. 2.3.4 «Середній відсоток засвоєння лексичних одиниць дібраних з лексичного покриття трьох епізодів серіалу «Кафедра»»

У висновку зауважимо, що відповідно до проаналізованих нами результатів тестів усі три заняття з комплексу, а отже і вправи до них, виявились ефективними. Середньостатистичний студент збільшив лексичне покриття запропонованих лексичних одиниць на 83,7% (Рис. 2.3.4). Цей показник є задовільним та дозволяє використання розробленого нами комплексу при навчанні студентів-філологів теми «Наука та освіта» чи дотичних до неї.

ВИСНОВКИ

Аналізуючи профільну наукову літературу, у ході нашого дослідження ми виявили, що для добору автентичних навчальних матеріалів необхідно враховувати лексичне покриття їх тексту. Доктор С. Веб визначив, що рівень лексичного покриття у 80% є достатнім для розуміння, а отже такий текст можна використовувати з метою навчання англомовної лексики, акцентуючи увагу студентів на невідомих лексичних одиницях. Такий відсотковий поріг нами прийнято за допустимий для створення вправ для студентів 2-го курсу філологічного факультету, заснованих на виокремленні та аналізі лексичного покриття трьох епізодів автентичного серіалу «Кафедра».

Окрім того, у ході роботи ми з'ясували, що існує залежність рівня лексичного покриття від частотності слів, які використано у тексті. Студенти протягом вивчення мови опановують лексичні одиниці від найбільш до найменш уживаних. У 2001-му році Рада Європейського союзу подала резолюцію щодо використання Рекомендацій з мовної освіти (Common European Framework of Reference) у якості керівного документа для опису досягнень тих, хто вивчає мови. Вони стали основою для стандартизації навчальних матеріалів за шістьма рівнями CEFR.

Найбільш уживані лексичні одиниці відносять до рівня володіння мовою A1, а найменш уживані – C2. Відповідно до цієї класифікації визначають релевантність вивчення лексичних та граматичних тем на певному етапі навчання, а отже і добір навчальних текстів підпорядковується принципам послідовності та посильності розуміння для конкретної групи студентів. Наші відсоткові розрахунки лексичного покриття у практичній частині відповідають рівню володіння англійською мовою B1+.

У зв'язку з торішньою ініціативою на державному рівні щодо надання англійській мові особливого статусу якісна підготовка майбутніх філологів набула ще більшої значущості. У роботі ми описали виокремлені науковцями

проблеми формування лексичної компетенції, серед яких пасивність студентів у сприйнятті інформації, однобокість подання лексики та відсутність контексту.

Створення контекстуального середовища задля забезпечення розуміння правильного використання лексичних одиниць та окреслення культурних особливостей іншої країни є одним із найбільших викликів для сучасного викладача. Протягом 20-го та на початку 21-го століття з цією метою використовували автентичні друковані тексти, часто суб'єктивно визначаючи рівень знань групи студентів та ігноруючи актуальність навчального матеріалу.

Досліджуючи процес навчання англійської мови студентів-філологів 2-го курсу, в ході нашої роботи, ми дійшли висновку, що з розвитком технологій та початком їх активного залучення до навчального процесу більшу роль почали відігравати інтерактивні методи та мультимедійні засоби навчання. Окрім спеціалізованих відео для вивчення англійської та адаптованих текстів художніх і науково-популярних книг, для майбутніх філологів важливим джерелом знання про культуру країни, мова якої вивчається, та контекст використання лексичних одиниць є автентичні відеоматеріали. До них входять зняті носіями для носіїв фільми, серіали, записи концертів, любительські відео на різноманітних платформах. У них ми вбачаємо шлях розв'язання вищеописаних проблем.

Систематизуючи погляди науковців на вивчення лексики за автентичними відео, ми виокремили такі етапи роботи з ними: дотекстовий, текстовий, та післятекстовий. Існує значна кількість вправ, які можна використовувати на заняттях із залученням використаного у нашій роботі методу. Викладачу варто починати з повторення вже відомих лексичних одиниць та поступового знайомства студентів з новими. Основна частина має бути присвячена розвитку контекстуальної здогадки, перевірці розуміння переглянутого, відпрацюванню вживання нових слів та словосполучень. Наприкінці заняття має відбуватись узагальнення та перевірка вивченого матеріалу.

В ході дослідження ми окреслили сучасний стан навчання лексики англійської мови в українських ЗВО. Наші висновки базувались на аналізі навчальних програм і спілкуванні зі студентами та випускниками філологічних

факультетів трьох провідних університетів країни: КНУ ім. Тараса Шевченка, КНЛУ, та ЧНУ ім. Петра Могили. Всі вони відзначили недостатній рівень залучення автентичних фільмів та серіалів при викладанні курсу «Основної іноземної мови».

За результатами проведеного нами усного опитування студентів-філологів 2-го курсу ЧНУ ім. Петра Могили було виявлено, що переважна більшість хотіла б вивчати живу та сучасну англійську мову за допомоги автентичних фільмів та серіалів. Проте вони не мають чіткого уявлення про етапи роботи з таким текстом, часто обирають важкі для сприйняття відео, втрачають мотивацію та зацікавленість під час їх перегляду.

Однією з найбільших перешкод залучення довгих автентичних відео для викладачів є необхідність значних витрат часу на підготовку до заняття. Перш ніж створити вправи викладач має оцінити актуальність матеріалів, переглянути фільм чи серіал, вручну записуючи потенційно незнайомі лексичні одиниці. Проте сьогодні існують застосунки для автоматизації аналізу скриптів до відео («Road to Grammar Text Analizer», «Cathoven AI CEFR Checker», «Lextutor» та ін.).

У своєму дослідженні ми скористались програмою «Oxford Text Checker», за допомоги якої проаналізували лексичне покриття трьох епізодів автентичного серіалу «Кафедра». Його події розвиваються у Пембруці. Головна героїня вирішує задачі, які перед нею ставить нова посада – зав. кафедри факультету філології. У серіалі піднято проблеми гендерної, вікової, та расової дискримінації, актуальності вивчення літератури, шляхів залучення нових студентів на гуманітарні факультети. Це робить його лексичне покриття актуальним та цікавим для студентів-філологів.

Зважаючи на особливості застосунку (неспроможність виокремити ідіоми, фразові дієслова, імена та ін.) ми порівняли результати отримані без попереднього програмування та корекції з боку викладача та з ними. «Oxford Text Checker» в середньому допустив похибку у мінус 6%, тобто при автоматичному аналізі сценаріїв автентичних серіалів викладач має зважати на

те, що справжній відсоток лексичного покриття є вищим. Використання цього застосунку значно зменшує час підготовку вправ, адже програма самостійно маркує найбільш цікаві частини тексту та звертає увагу викладача на потенційну незнайому для студента лексику.

Всі з трьох опрацьованих нами серій мають високий рівень лексичного покриття для студентів-філологів 2-го курсу: 89%, 92%, та 91%. Отже, ми вважаємо доцільним створення вправ для формування лексичної компетенції з теми «Освіта та наука» на основі виокремленої потенційно невідомої лексики. До тематичного списку для запам'ятовування за першим епізодом ми включили 34 лексичні одиниці, другий та третій списки складаються з 39 та 37 слів та словосполучень відповідно.

Нами розроблено комплекс з трьох занять, кожне з яких складалось з виконання лексичних вправ відповідно до виокремленого нами за допомоги «Oxford Text Checker» лексичного покриття серіалу «Кафедра». Всі вони відповідають запропонованим науковцями етапам роботи з автентичними відео.

Перше заняття складається з 7 різних за складністю та часом виконання комунікативних та некомунікативних завдань. Під час вивчення лексики другого епізоду студентам запропоновано виконання 6 вправ. Третій епізод є найбільш цікавим з лексичної точки зору, а отже 7 лексичних вправ з третьої частини комплексу є більш об'ємними за попередні. Зауважимо, що завдання на переклад відіграють важливу роль у наших заняттях, адже в рамках навчання за спеціальністю «035.041 Філологія» також здійснюється підготовка до перекладацької діяльності.

Нашу гіпотезу щодо ефективності комплексу вправ було підтверджено експериментальним шляхом. 10 студентів-філологів 2-го курсу ЧНУ ім. Петра Могили з рівнем знань англійської B1+ відвідали 3 онлайн заняття, на яких виконували вищезазначені завдання. Для контролю активності та дотримання принципу наочності всі завдання було виконано на онлайн-дошці «Miro». Для отримання зворотного зв'язку та перевірки правильності розуміння нової лексики їм було запропоновано написати есе на задану тему та надіслати його

викладачу. Останній етап слугує для додаткового відпрацювання та корекції знань. Оцінка за нього не передбачена.

Через тиждень після кожного з занять студенти проходили тест у «Google Forms» на контекстуальне розуміння лексичних одиниць з тематичних списків. Всі з них показали задовільні та високі результати запам'ятовування нової лексики. Найнижча кількість отриманих за тест балів становить 19 з 34 можливих, а найвища – 32 з 34. Середній рівень правильності виконання тестів становить 83,7%, тож таким є відсоток засвоєння нових слів та словосполучень. Він на 8,7% перевищує визначений «Пірамідою навчання» Е. Дейла поріг у 75%.

Отже, використання «Oxford Text Checker» для унаочнення найбільш насичених новою лексикою частин автентичного серіалу є ефективним допоміжним засобом для викладача при аналізі посильності сприйняття інформації для конкретної групи студентів та виокремленні релевантної лексики для створення лексичних вправ. Такі вправи здатні підвищити мотивацію до вивчення мови та створити штучне середовище, що забезпечить студентів не лише філологічними знаннями, а й надасть контекст живого використання слів та словосполучень. Створений нами комплекс можна використовувати на заняттях зі студентами-філологами з «Основної іноземної мови» з теми «Освіта та наука» та дотичних до неї тем.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Бакалаврат. Описи освітніх програм та програми навчальних дисциплін. *Навчально-науковий інститут філології:* веб-сайт. URL: https://philology.knu.ua/osvitni-prohramy/bak-opysy-op-ta-proh-nd/ (дата звернення: 06.12.2023).

2. Барашко Ю. А. Впровадження автентичних відеоматеріалів (Ted Talks) для навчання лексики англійської мови. *Студентські наукові студії: Молодіжний науковий журнал*. 2024. Вип. 45 (89). С. 15–18.

3. Біліченко А. М. Використання інноваційних методів у практичній діяльності викладача іноземної мови. *Актуальні проблеми педагогіки, психології та професійної освіти*. 2015. Т. 2. Ч. 2. С. 26–29.

4. Ватаманюк Г. П. Теоретичні основи формування лексичної компетенції старших дошкільників у процесі сприйняття художніх картин. *Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка*. 2017. Вип. 22 (1), ч. 2. С. 183–187.

5. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. наук. ред. укр. вид. С. Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.

6. Зубенко Т. В., Барашко Ю. А. Залучення автентичних відеоматеріалів в навчальний процес з метою формування англомовної лексичної компетенції. *Могилянські читання – 2023 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні : глобальний, національний та регіональний аспекти :* XXVI Всеукр. наук.-практ. конф. : тези доп. : Філологія. Освіта та суспільні науки, Миколаїв, 6–10 листоп. 2023 р. / ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2023. 164 с

7. Кафедра. *NETFLIX*: веб-сайт. URL: https://www.netflix.com/ua-ru/title/81206259 (дата звернення: 08.12.2023).

8. Кількість користувачів Netflix зросла майже на 6 млн через нові правила обміну паролями. *Суспільне Культура*. веб-сайт. URL:

https://suspilne.media/culture/533145-kilkist-koristuvaciv-netflix-zrosla-majze-na-6-mln-cerez-novi-pravila-obminu-parolami/ (дата звернення: 09.12.2023).

9. Коваленко О. Ю. Використання інноваційних технологій під час викладання іноземних мов. *Practical applications of research findings*. Proceedings of XX International scientific conference, 2018 p. Morrisville: Lulu Press, 2018. С. 106–118.

10. Ковалів Ю. І. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. Київ: Академія, 2007. 634 с.

11. Ковальчук Л. О., Т. В. П'янитчка. Засоби мультимедіа у навчанні іноземних мов студентів економічних спеціальностей. *Філологічні науки*. 2012. №1. С. 87–90.

12. Корж В. В. Роль мультимедійних технологій у навчанні іноземної мови. *WEB-ресурс науково-практичних конференцій:* веб-сайт. URL: http://www.confcontact.com/2008oktInet_tezi/iy_korzh.php (дата звернення: 09.12.2023).

13. Кудря М. М. Сучасні методики викладання іноземних мов у вищій школі України. *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії».* 2021. № 1. т. 86. С. 222–230.

14. Лемешко О. В. Застосування мультимедійних засобів як складової інформаційних систем у процесі вивчення англійської мови курсантами вищих військових навчальних закладів. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Сер. Педагогічні та психологічні науки.* 2014. № 1. С. 86–100.

15. Мисліченко А. Ю., Щигло Л. В. Система вправ для навчання англійської мови на старшому етапі. Суми, 2020. 31 с.

16. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи. Міністерство освіти і науки України. URL: https://osvita.ua/doc/files/news/561/56140/program_movi.pdf (дата звернення: 06.12.2023).

17. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10-11 класи. Міністерство освіти і науки України. URL: https://osvita.ua/doc/files/news/589/58921/inozemni-movi-10-11-19_09_2017.pdf (дата звернення: 06.12.2023).

18. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.

19. Нормативні дисципліни. *Кафедра германської і фіно-угорської філології*: веб-сайт. URL: https://german.knlu.edu.ua/student/subject/ (дата звернення: 06.12.2023).

20. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 23 лист. 2011 р. № 1392. *Офіційний вісник України*. 2012. № 11. С. 400.

21. Рівні англійської мови за системою CEFR. *Перший кембриджський центр*: веб-сайт. URL: https://cambridge.ua/uk/blog/levels-of-english/ (дата звернення: 06.12.2023).

22. Скалій Л. І. Використання інформаційних технологій у формуванні професійної компетенції майбутнього вчителя іноземних мов. *Іноземні мови.* 2003. № 4. С. 5–9.

23. Словник іншомовних слів. *Епізод*. веб-сайт. URL: https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Qry=%C5%EF%B3%E7%EE%E4 (дата звернення: 09.12.2023).

24. Словник іншомовних слів. *Серія*. веб-сайт. URL: https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Qry=%F1%E5%F0%B3%FF (дата звернення: 09.12.2023).

25. Словник UA. *Ейджизм*. веб-сайт. URL: https://slovnyk.ua/index.php?swrd=ЕЙДЖИЗМ (дата звернення: 09.12.2023).

26. Словник UA. *Фемінізм*. веб-сайт. URL: https://slovnyk.ua/index.php?swrd=фемінізм (дата звернення: 09.12.2023).

27. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. *Іноземні мови*. 2010. № 4. С. 16–23.

28. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки № 869 від 20 червня 2019 року. Київ, 2019. 19 с.

29. Стеценко Н. М., Стеценко Д. В. Використання сучасних англомовних серіалів у навчанні студентів іноземної мови. *Педагогічний альманах*. 2020. Вип. 45. Р. 150–157.

30. Сучасні дослідження у галузі лінгвістики, методики викладання іноземних мов та перекладознавства: колективна монографія. Тернопіль: ВПЦ ТНЕУ «Економічна думка», 2016. 320 с.

31. Тарнопольський О. Б. Навчання через зміст, змістовно-мовна інтеграція та іншомовне занурення у викладанні іноземних мов для професійних цілей у немовних вишах. *Іноземні мови.* 2011. Вип. 3 (67). С. 23–27.

32. Тугай О. М. Новітні методи навчання іноземних мов майбутнього фахівця-філолога в освітній системі України. *Scientific and pedagogical internship.* Polonia University in Czestochowa: Baltija Publishing. 2021. P. 243–247.

33. Факультет філології. Навчально-інформаційна база. *Чорноморський національний університет імені Петра Могили*: веб-сайт. URL: https://chmnu.edu.ua/training-information-base-filology/ (дата звернення: 06.12.2023).

34. Федоренко Ю. П. Комунікативна компетенція як найважливіший елемент успішного спілкування. *Рідна школа.* 2002. № 1(864) С. 63–65.

35. Чорна С. С. Особливості іншомовної підготовки студентів ВНЗ нефілологічних спеціальностей. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітніх школах.* 2016. Вип. 48. С. 450–455.

36. Aleinikova M. The video as a means of learning a foreign language. *Scientific and Educational Initiative.* 2015. № 6. P. 87–90.

37. Altharthi Th. Can adults learn vocabulary through watching subtitled movies? An experimental corpus-based approach. *International Journal of English Language and Literature Studies.* 2020. Vol. 9, №. 3. P. 219–230.

38. B1 Preliminary and B1 Preliminary for Schools. Cambridge University Press and Assessment. 2023. 51 p.

39. Boțîrcă O. Teaching English with video. *Language and Literature – European Landmarks of Identity.* 2007. Vol.3, № 2. P. 267.

40. C2 Words for IELTS – Group 1. *IELTS Test online:* веб-сайт. URL: https://www.ieltstestonline.com/c2-words-for-ielts-group-1/ (дата звернення: 05.12.2023).

41. Chumakova K., Chumakov K. Use of artificial intelligence in the educational process. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 59. -С. 265-267

42. Dana Di Pardo Léon-Henri. Teaching Foreign Languages through the Analysis of Film and Television Series: English for Legal Purposes. *Recherche et pratiques pédagogiques en langues*. 2012. № 2.

43. Dang T. N. Y., Webb S. The lexical profile of academic spoken English. *English for Specific Purposes.* 2014. Vol. 33, № 1. P. 66–76.

44. Degtiarova K., Kibenko L., Zhyvolup V., Karas A. Peculiarities of integrating authentic materials into the process of teaching a foreign language for professional purposes. *Scientific papers of Berdiansk State Pedagogical University Series Pedagogical sciences.* 2023. № 1. P. 336–347.

45. Giordano M. Lexical coverage in dialogue listening. *Language Teaching Research*. 2021. Vol. 27, № 6. P. 1–43.

46. Harmer J. The practice of English language teaching (4th ed.). London: Longman, 2007. P. 448.

47. Hazenberg S., Hulstijn J. H. Defining a minimal receptive second-language vocabulary for non-native university students: an empirical investigation. *Applied Linguistics.* 1996. Vol. 17, № 2. P. 145–163.

48. Hirsh D., Nation P. What Vocabulary Size Is Needed to Read Unsimplified Texts for Pleasure? *Reading in a Foreign Language*. 1992. № 8. P. 689–696.

49. Laufer B. The Lexical Plight in Second Language Reading. *Second Language Vocabulary Acquisition*. 1997. P. 20–34.

50. Letrud K. A rebuttal of NTL Institute's learning pyramid. *Education*. 2012. № 133. C. 117–124.

51. Littlewood W. Foreign language teaching methods: From past prescriptions to present principles. *Foreign Language Teaching in Schools*. 2008. Vol. 4, № 31. P. 1–13.

52. Ludewig U., Hübner N., Schroeder S. Vocabulary, text coverage, word frequency and the lexical threshold in elementary school reading comprehension. *Read Writ.* 2022. № 36. P. 2409–2431.

53. Miščin E., Miščin S. Using TV shows in teaching English. *Strani jezici.* 2018. № 47. P. 103–110.

54. Mohamad U. The Challenges of CEFR adoption: Teachers' understanding and classroom practice. *International Journal of Modern Languages and Applied Linguistics.* 2023. Vol. 7, № 1. P. 49–62.

55. Nahornyi Ya., Rusnak I., Shorobura I. Effectiveness of using modern British serials in professional training of future English teachers (through the example of "Mr. Selfridge" serial) *Наука і освіта*. 2018. №2. С. 70–75.

56. Nation P., Hwang K. Where would general service vocabulary stop and special purposes vocabulary begin? *System.* 1995. Vol. 23, № 1. P. 35–41.

57. Navigate C1. Wordlist Unit 1. Oxford University Press. 2016. 37 p.

58. Optimise B2 Teacher's Resource Centre. Macmillan Publishers Limited. 2017. 7 p.

59. Oxford Text Checker. *Oxford Learner's Dictionaries*: URL: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/text-checker/ (дата звернення: 09.12.2023).

60. Philology. *Encyclopedia Britannica:* веб-сайт. URL: https://www.britannica.com/science/philology (дата звернення: 05.12.2023).

61. Pre A1 Starters, A1 Movers and A2 Flyers thematic vocabulary list. Cambridge Assessment English. 2018. 43 p.

62. Pukhalskaya K. A. The Use of TV Series in the Process of Learning Foreign Languages: Students' Perspective. Materials of the V International Scientific and Practical Conference. February 09-10. 2016. Nizhnevartovsk: Nizhnevartovsk State University, 2016. P. 284–288.

63. Rybalka N., Herasymenko O. TV series as a modern didactic tool for foreign language teaching . *Studies in Comparative Education*. 2022. №1. P. 83–91.

64. Sadovets O., Martynyuk O., Orlovska O., Lysak H., Korol S., Zembytska M. Gamification in the Informal Learning Space of Higher Education (in the Context of the Digital Transformation of Education). *Postmodern Openings*. 2022. №13 (1). С. 330–350.

65. The Oxford 3000 and the Oxford 5000. *Oxford Learner's Dictionaries*: URL: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/about/wordlists/oxford3000-5000 (дата звернення: 09.12.2023).

66. Torres-Hergueta E. The use of subtitled TV series as a didactic resource for the EFL class in higher education. *Revista de Lenguas para Fines Específicos*. 2023. № 29. 110–124.

67. Tudor I. Teacher roles in the learner-centred classroom. *ELT Journal*. 1993. Vol. 47, № 1. P. 22–31.

68. Van Zeeland H., Schmitt N. Lexical coverage in L1 and L2 listening comprehension: The same or different from reading comprehension? *Applied Linguistic*. 2013. Vol. 34, № 4. P. 457–479.

69. Vilkhovchenko N. Using TED talks in teaching English for specific purposes at university level. *Vìsnik Unìversitetu ìmenì Al'freda Nobelâ: Serìâ Pedagogìka ì Psihologiâ*. 2023. №1. P. 8–16.

70. Webb S. Research Investigating Lexical Coverage and Lexical Profiling: What We Know, What We Don't Know, and What Needs to be Examined. *Reading in a Foreign Language*. 2021. Vol. 33, № 2. P. 278–293.

71. Wingrove P. Academic lexical coverage in TED talks and academic lectures. *English for Specific Purposes*. 2022. № 65. P. 79–94.

72. Ye H. P., Liu J. H. The Influence of American TV Series on Spoken English from the Perspective of Constructivism. *Open Access Library Journal*. 2021. №8. P. 1–10.

73. Zhao Qiuying, Hailong Li. Application of New Media Technology in College English Vocabulary Teaching. *Educational sciences: theory and practice.* 2018. Vol. 18, № 6. P. 3591–3598.

ДОДАТОК 1

Ілюстрації до завдань за лексичним покриттям першої серії

Перше завдання передтекстового етапу:

Перше завдання текстового етапу:

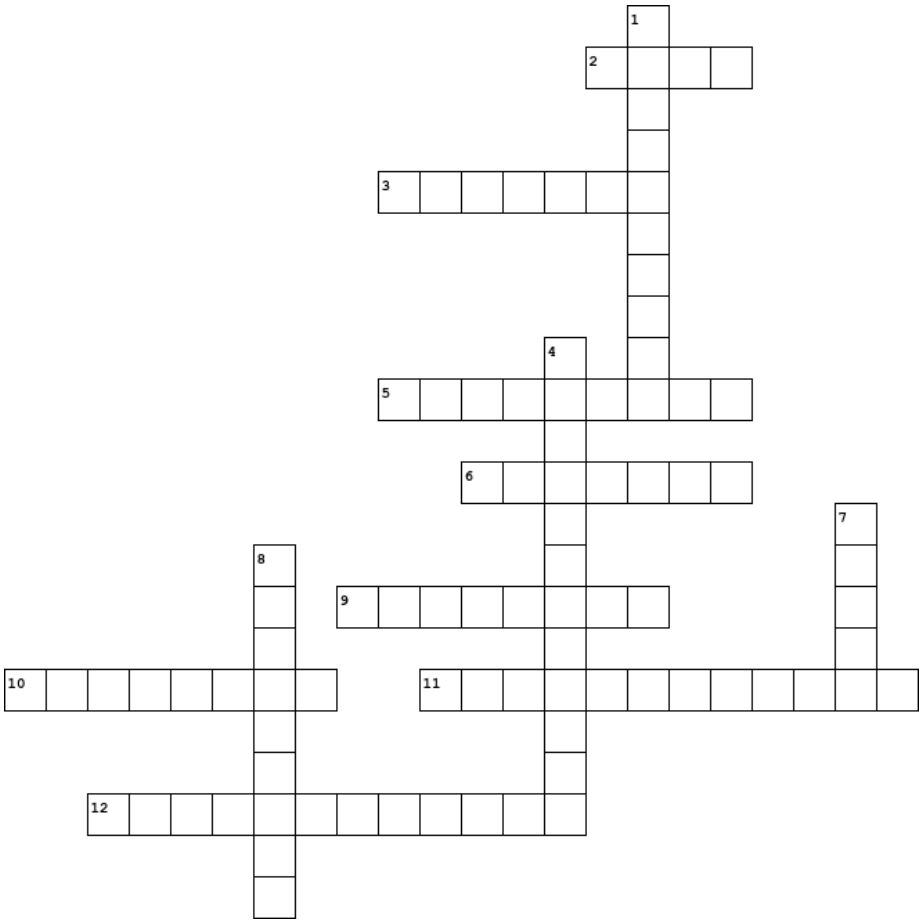

Across

2. a person in a university who is in charge of a department of studies

3. a person who knows a lot about a particular subject because they have studied it in detail

5. a group of people who are chosen, usually by a larger group, to make decisions or to deal with a particular subject

6. to decide that somebody/something is not

Down

1. the fact of leaving your job and stopping work, usually because you have reached a particular age; the time when you do this

4. a long piece of writing on a particular subject, especially one written for a university degree

7. the position of being in charge of a meeting or

important and not worth thinking or talking about

9. one of the two periods that the school or college year is divided into

10. a person who writes about the books, films or plays

11. belonging to the same time

12. an action or a service that helps to cause or increase something, usually (but not necessarily) something good or valuable

committee; the person who holds this position

8. a university or college student who is studying for their first degree

ДОДАТОК 2

Відповіді на завдання за лексичним покриттям першої серії

Key to the pre-viewing task 1: 1) b; 2) a; 3) e; 4) c; 5) g; 6) d; 7) f.

Expected answers to the pre-viewing task 2 part 1:

1. Geoffrey Chaucer was captured and ransomed for £16 before the age of 20.
2. Chaucer has sometimes been called the “Father of English Poetry.”
3. He wrote in Middle English.
4. Much of Chaucer's work is humorous.
5. Chaucer parodied himself in his most famous work, The Canterbury Tales.

Expected answers to the pre-viewing task 2 part 2 (https://www.iflscience.com/medieval-and-early-modern-phrases-we-still-use-today-and-where-they-came-from-68835):

1. The apple of one's eye
2. To throw down the gauntlet
3. To sink or swim

Key to the pre-viewing task 3:

Sleng	Idioms	Abbreviations	Phrasal verbs
swag – пожитки/речі, butt – нижня частина тулуба.	to cut somebody some slack – більш поблажливо відноситись до когось, to read the riot act to someone – виносити догану, to pull someone's socks up – закотити рукава для роботи, to ride someone's ass – наїжджати на когось з претензіями.	TA (teaching assistant) – помічник викладача, AWOL (absent without leave) – самовільно відсутній, TBD (to be decided/determined) – підлягає уточненню.	to ascribe to somebody – приписувати комусь, to phone in – телефонувати багато разів.

Key to the while viewing task 1: 1 – retirement; 2 – dean; 3 – scholar; 4 – dissertation; 5 – committee; 6 – dismiss; 7 – chair; 8 – undergrad; 9 – semester; 10 – reviewer; 11 – contemporary; 12 – contribution.

Key to the while viewing task 2:

I'm not gonna **sugarcoat** this. We are in **dire** crisis. **Enrollments** are down more than 30%. Our budget is being **gutted**. It feels like the sea is washing the ground out

from under our feet. But in these **unprecedented** times, we have to prove that what we do in the classroom… modeling critical thinking, stressing the value of **empathy**, is more important than ever, and has value to the public good. It's true, we can't teach our students coding or engineering. What we teach them cannot be quantified or **put down** on a résumé as a skill. But let us have **pride** in what we can offer future generations. We need to remind these young people that knowledge doesn't just come from **spreadsheets** or… or Wiki entries.

Translation: sugarcoat- прикрашати, dire - важкий, enrollments - зарахування, gutted - спустошений, unprecedented - безпрецедентний, empathy - співчуття, put down - записати, pride - гордість, spreadsheets - електронні таблиці.

Key to the while viewing task 3:

1. This is a list of names. These folks have the highest salaries and lowest enrollments in your department. I'm sorry to spring this on you your first week.

2. There's no one here who's dispensable.

3. Oh, come on. These old-timers? They're averaging five students a course.

4. I mean, I'm not denying their profound contribution to American letters, but…we've been offering very generous retirement packages, and…

5. So, before I bring out the stick, maybe you could use your persuasive powers as chair.

6. I've got some ideas on how to increase enrollments. Now, Yasmin McKay is up for tenure this year. I wanted to talk to you about giving her the Distinguished Lectureship.

7. We can't talk about opening any lines, or the Distinguished Lectureship. Student enrollment was down before. Now it's catastrophic.

ДОДАТОК 3

Ілюстрації до завдань за лексичним покриттям другої серії

Завдання 1 передтекстового етапу:

Друге завдання передтекстового етапу:

hang on	гувернантка
au pair	будьмо!
bigwig	спідня білизна
pre-tenure	аспірантура
schmooze	виганяти
provost	студентка
bottoms up	зачекай, постривай
be eyeing	пояснювати щось жінці зі зверхньої позиції
kick out	розслабитись

skivvies	велике цабе
research day	Публікації Американської Асоціації Сучасної Мови
go over	заскочити
grad school	статус до отримання посади
sowing one's wild oats	жити на повну (про молодість)
coed	ректор
PMLA	несправедливість, нечесна угода
mess with smth.	зв'язатись з чимось
slack off	привітно розмовляти
mansplain	виймати
whip out	придивлятись
raw deal	метод. день
swing by	детально обговорювати

ДОДАТОК 4

Відповіді на завдання за лексичним покриттям другої серії

Key to the pre-viewing task 1: 1) c; 2) d; 3) a; 4) e; 5) b.

Key to the pre-viewing task 2:

hang on	постривай
au pair	гувернантка
bigwig	велике цабе
pre-tenure	статус до отримання посади
schmooze	привітно розмовляти
provost	ректор
bottoms up	будьмо!
be eyeing	придивлятись

kick out	виганяти
skivvies	спідня білизна
research day	метод. день
go over	детально роздивлятись
grad school	аспірантура
sowing one’s wild oats	жити на повну (про молодість)
coed	студентка
PMLA	Публікації Американської Асоціації Сучасної Мови
mess with smth.	зв’язатись з чимось
slack off	розслабитись
mansplain	пояснювати щось жінці зі зверхньої позиції
whip out	виймати
raw deal	несправедливість, нечесна угода
swing by	заскочити

Key to the while viewing task 1:

Racism – the unfair treatment of people who belong to a different race; violent behaviour towards them.

Prison-industrial complex – used by scholars and activists to describe the many relationships between institutions of imprisonment and the various businesses that benefit from them.

Homophobia – dislike or unfair treatment of gay people.

Sonnet – a poem that has 14 lines, each containing 10 syllables, and a fixed pattern of rhyme.

Key to the while viewing task 2: faculty, recruitment brochure, grading criteria, squirrelly, Distinguished Lectureship, technocrat, the bean counters, archives, asset.

Translation:

1. Ларсон все ще незадоволений тим, що я дала Яз почесну лекцію. Я маю на увазі, хіба я не можу просто призначити її?

2. Ларсон думає, що якщо він цитуватиме Пруфрока, ми не помітимо, що він всього лише технократ, який працює на бухгалтерію нагорі. Ти зав. кафедри.

Я зав. кафедри. Я зав. кафедри. Я зав. кафедри!

3. Хочеш завтра випити кави в «Хабі»? Ми могли б обговорити критерії оцінювання.

Взагалі-то, завтра у мене метод. день. Так, я піду в архів.

4. Тобі не спадало на думку, що я можу бути перевагою? Доданою вартістю.

5. Поле, професорсько-викладацький склад Пембрука на 87% світлошкірий. Вісімдесят сім. Останні п’ять років Ви розміщуєте одну й ту саму мою фотографію на нашій брошурі про підбір персоналу. Нам потрібно більше кольорових жінок.

Key to the while viewing task 3: 1) boundaries; 2) honor; 3) entire; 4) ascended; 5) ranks; 6) complicated; 7) evals; 8) over-enrolled; 9) memorable.

ДОДАТОК 5

Відповіді на завдання за лексичним покриттям третьої серії

Key to the pre-viewing task 2:

Slang	Exclamation	Idioms	Contractions and abbreviations	Phrasal verbs
paper pusher;	lo and behold	on the fritz; all dumpty, no humpty;	the NEH Fellowship; op-eds	fix somebody up; catch up

pick-me-up; the main quad;		go with flying colors;		with; head out

Key to the while viewing task 1:

- Будь ласка, вислухай їхню думку, добре?

- Я не збираюся ратифікувати повну абсурдність цього процесу. Я не нацист.

- Ви вважаєте, що про нацистів можна жартувати?

- Ні, але це нагадує мені той випадок, коли два нацисти зайшли до бару...

- У нас є чіткий протокол для таких ситуацій. Ви вдвох працюєте над заявою про вибачення, а потім ми розміщуємо її на всіх відповідних платформах.

Key to the while viewing task 2: 1) Kim; 2) Joan; 3) Larson; 4) Ju Ju; 5) Dobson.

Key to the while viewing task 3:

Oh, um, did you take a look at Yaz's suggestions for **external reviewers?** We have tohave people who take **feminist scholarship** and **critical** race theory seriously, Elliot.She's our only **junior Americanist.** You share a **mutual** interest, obviously, in making sure your field remains one of the most **prominent** in our department, right? Anyway, we want her case **to go through with flying colors.**

external reviewers – independent reviewers;

feminist scholarship – academic study of women in art;

critical – expressing disapproving comments;

junior Americanist – lover in rank scholar who studies American culture;

prominent – famous;

to go through with flying colors – pass with honour.

Key to the while viewing task 4: 1) F; 2) F; 3) F; 4) T; 5) T; 6) F.

ДОДАТОК 6

Посилання на застосунки для автоматичного аналізу текстів

«Road to Grammar Text Analizer»: http://www.roadtogrammar.com/textanalysis/

«Cathoven AI CEFR Checker»: https://www.cathoven.com/en/cefr-checker/

«Lextutor»: https://www.lextutor.ca

«Oxford Text Checker»: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/text-checker/

ДОДАТОК 7

Завдання на інтерактивній дошці та посилання на ресурс «Miro»

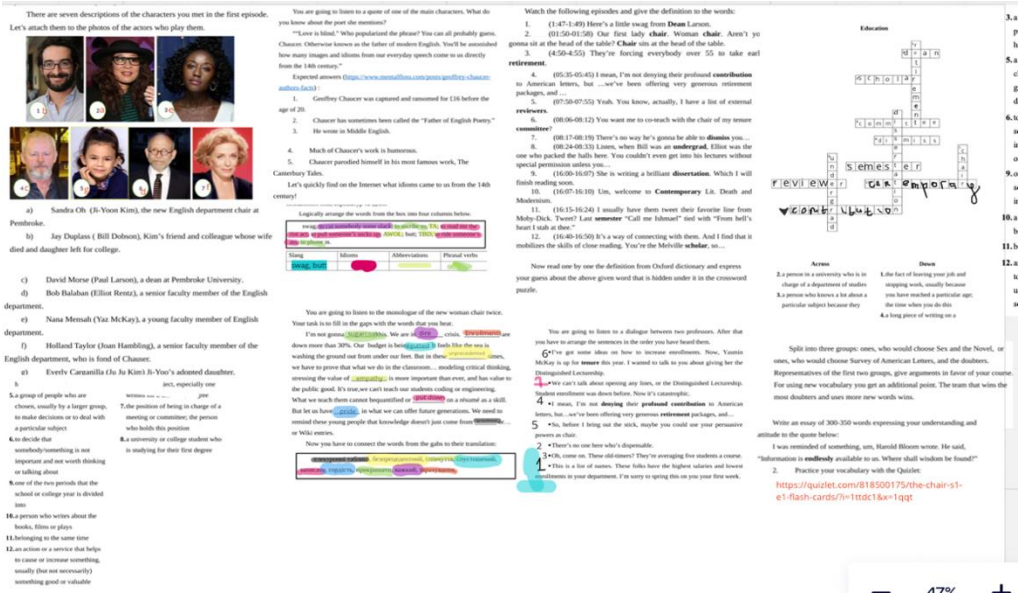

There are 6 scenes from the second episode. What do you see on the ictures? Put in the order they appeared on scrin.

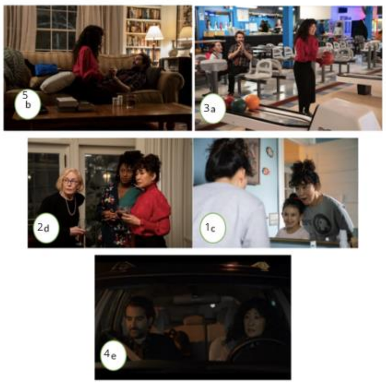

1) (09:25-09:32) Larson's still squirrelly about me giving Yaz the Distinguished Lectureship. I mean, can't I just give it to her?

2) (09:33-09:45) Larson thinks because he quotes Prufrock we're not gonna notice he's nothing but a technocrat for the bean counters upstairs.

You're the chair.

I'm the chair. I'm the chair. I'm the chair!

3) (06:27-06:36) Do you wanna get a coffee at the Hub tomorrow? We could go over grading criteria.

Well, actually, tomorrow's my research day. Yeah, I'll be heading to the archives.

4) (24:54-25:00) Does it ever occur to you that I could be an asset? Value added.

5) (05:20-05:31) Paul, Pembroke's faculty is 87% white. Eighty-seven. For the last five years, you've put the same picture of me on our recruitment brochure. We need more women of color.

Now you are going to check your answers listening to the characters pronouncing these sentences. After each sentence I will stop the video and listen to your translation.

You have to match the lexical units with their translation.

hang on	зачекай	гувернантка
au pair	гувернантка	будьмо!
bigwig	велике цабе	спідня білизна
pre-tenure	статус до отримання посади	аспірантура
schmooze	привітно розмовляти	виганяти
provost	ректор	студентка
bottoms up	будьмо	зачекай
be eyeing	придивлятися	пояснювати щось жінці зі зверхньої позиції
kick out	виганяти	розслабитись
skivvies	спідня білизна	велике цабе
research day	метод. день	Публікації Американської Асоціації Сучасної Мови
go over	детально обговорювати	заскочити
grad school	аспірантура	статус до отримання посади
sowing one's wild oats	жити на повну	жити на повну (про молодість)
coed	студентка	ректор
PMLA	Публікації Америк. Асоц. Суч. Мови	несправедливість, нечесна угода
mess with smth.	зв'язатись з чимось	зв'язатись з чимось
slack off	розслабитись	привітно розмовляти
mansplain	зарозуміло розтлумачувати (чоловіком жінці)	виймати
whip out	виймати	придивлятись
raw deal	нечесна угода	метод. день
swing by	заскочити	детально роздивлятись

There are several definitions below. Your task is to find the words defined in the quotes from the second episode.

1. a real or imagined line that marks the limits or edges of something and separates it from other things or places;
2. great respect for somebody;
3. including everything, everyone or every part;
4. get to the top;
5. the position, especially a high position;
6. difficult to understand;
7. data about value or quality of something after thinking about it carefully;
8. crowded;
9. worth remembering or easy to remember.

- You **ascended the ranks** of your profession. You have the corner office and… and the publications, and this beautiful, **complicated** kid.
- We did the party. You gave a very **memorable** speech.
- The Distinguished Lectureship this year will be given by Professor Yasmin McKay, the first woman of color to receive this **honor** in Pembroke's **entire** history.
- Hey, um, do you ever read your student **evals**? What am I asking you for? They love you. You're **over-enrolled**, right?
- **Boundaries** are important to me, especially in a work situation.

You are going to watch Ji-Yoon's monologue. Think about its main idea.

English…is such a great department. I'm… I'm really looking forward to the changes we see coming, and I look forward to explaining them to you at perhaps another. Right now. You know, I have been thinking a lot about this generation of students, and… and, you know, why they're not interested in literature. And sometimes I get it. They must think, "Why am I scanning this **sonnet** when there are so many things to be worried about?" Climate change. **Racism**. The **prison-industrial complex**. **Homophobia**.

Give the definition of these terms: racism, prison-industrial complex, homophobia, sonnet.

Why should you personally be worried about literature?

Your task is to fill in the gaps with the words from the box.

recruitment brochure, technocrat, grading criteria, faculty, archives, squirrelly, the bean counters, asset, Distinguished Lectureship

We are going to listen to the Professor Dobson's idea.

"Larson thinks because he quotes Prufrock we're not gonna notice he's nothing but a technocrat for the bean counters upstairs."

What are pros and cons of a technocrat provost? Use as many new words as you can.

Home task

1. Завдання: What are your expectations for the next episode? Write an answer of 200-300 words.
2. Practice your vocabulary with the Quizlet: https://quizlet.com/819331049/the-chair-s1-e2-flash-cards/?i=1ttdc1&x=1jqt

https://quizlet.com/819331049/the-chair-s1-e2-flash-cards/?i=1ttdc1&x=1jqt

to your translation.

Logically arrange the words from the box into four columns below.

lo and behold; fix somebody up; paper pusher; catch up with; on the fritz; pick-me-up; the NEH Fellowship; all dumpty, no humpty; the main quad; op-eds; catch up with; head out.

Slang	Exclamation	Idioms	Contractions and abbreviations	Phrasal verbs

We are going to watch a short video soundless. Your task is to pay attention to the nonverbal signs and guess the topic of conversation.

Please, be **receptive** to their **input**, okay?

Yeah, I'm not about to validate the total **absurdity** of this **proceeding**. I'm not a Nazi.

Do you think it's acceptable to joke about Nazis?

No, but that does remind me of this time when two Nazis walked into a bar…

We have a **straightforward protocol** for this sort of situation. The two of you, you work on a statement of **apology**, and then we post it on all **relevant** platforms.

Now read the vocabulary you may need to translate the dialogue after watching it with sound.

Wordlist:

be receptive to ones input – вислуховувати чиюсь думку;
proceeding – розбірки;
straightforward protocol – чіткий протокол;
apology – вибачення;

Home task

1. Завдання (04:23- 04:34): Студенти мають написати есе на 300-350 слів, у якому використають нову лексику та висловлять свою думку з приводу попередньої дискусії.

Write an essay of 300-350 words expressing your opinion according to the pros and cons of such university sites.

2. Practice your vocabulary with the Quizlet: https://quizlet.com/820513304/the-chair-s1-e3-flash-cards/?i=1ttdc1&x=1jqt

https://quizlet.com/820513304/the-chair-s1-e3-flash-cards/?i=1ttdc1&x=1jqt

Do you remember who said that? Which lexical units seem new for you?

1) (06:50-07:00) I gotta go nudge Rentz. But I will bring it up to Larson tonight. I'm… I'm so sorry, Joan, I… You know what? You wanna work here? I can move some of this crap. Kim

2) (09:55-09:59) The Wi-Fi in my office is on the **fritz**. Joan

3) (14:58-15:02) The **funds** are at the **discretion** of the **trustee** who **endowed** them. Larson

4) (17:20-17:30) When I have a baby, I'm gonna be 25. Maybe 27. I don't wanna be really old. Ju

5) (22:34-22:37) The university should be a place to **uphold** free **discourse**. Bill

Wordlist:

- nudge – підштовхувати до дій;
- crap – маячня;
- be on the fritz – бути зламаним;
- funds – капітал, фінансування;
- discretion – розсуд;
- trustee – член правління;
- endow – матеріально забезпечувати;
- uphold – підтримувати;
- discourse – дискурс (вид мовної комунікації, орієнтованої на

You are going to listen to the monologue twice. Your task is to fill in the gaps with the words that you hear.

Oh, um, did you take a look at Yaz's suggestions for external reviewers? We have tohave people who take feminist scholarship and critical race theory seriously, Elliot.She's our only junior Americanist. You share a mutual interest, obviously, in making sure your field remains one of the most prominent in our department, right? Anyway, we want her case to go through with flying colours.

Now give the definitions of the lexical units in gaps.

You can't constrain my actions in my own classroom or my speech on this campus unless I'm in **violation** of the **faculty** code of **conduct**, which I'm not.
What is the code of conduct in our university? How is it different for students and teachers?

Look at the wordlist, read it aloud one by one.

Wordlist:

failure – невдача;
obscurity – невідомість;
dedicate – присвятити;
reappraise – переоцінити;
seminal – плідний;
wife-beater – той, хто б'є жінок;
feminist scholar – вчений, що дотримується феміністичних поглядів;
posit – вважати;
absence – відсутність;
definitive proof – переконливий доказ;
concern – цікавитись;
contribution – внесок.

We are going to watch a little quarrel on Moby-Dick. After that you have to do the "True/False" task.

True/false questions:

1) Moby-Dick was a real success.
2) The book was dedicated to one of Melville's unfamous friends.
3) Melville is accused of domestic violence by all the scholars.
4) Letters to a friend helped the writer to practice his skills.
5) The novel was reappraised in the early 20th century.
6) Women contributed virtually nothing to Melville's work.

Key: 1) F; 2) F; 3) F; 4) T; 5) T; 6) F.

We are going to watch a short video. Are there aby similar sites of our faculty? Would you like to have one?

«Miro»: https://miro.com/app/dashboard/

ДОДАТОК 8

Посилання на картки для повторення лексики у «Quizlet»

Перша серія: https://quizlet.com/818500175/the-chair-s1-e1-flash-cards/?i=1ttdc1&x=1qqt

Друга серія: https://quizlet.com/819331049/the-chair-s1-e2-flash-cards/?i=1ttdc1&x=1jqt

Третя серія: https://quizlet.com/820513304/the-chair-s1-e3-flash-cards/?i=1ttdc1&x=1jqt

ДОДАТОК 9

Завдання на перевірку лексики у «GoogleForms» та відповіді на них

Серія 1:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe7jh4BHrt9eAQCu9tpy4D-kBREXE5kGQrVWLQXierF9I4ySA/viewform?usp=sf_link

Fill in the blanks with the appropriate words from the list below:

Word Bank: swag; cut some slack; ascribe; TA; to read the riot act; pull the socks up; AWOL; butt; TBD; ride your ass; to phone in; retirement; dean; scholar; dissertation; committee; dismissed; chair; undergrad; semester; reviewer; contemporary; contribution; sugarcoat; dire; enrollments; gutted; unprecedented; empathy; put down; pride; spreadsheets; tenure; Distinguished Lectureship

1. The _____ of the faculty asked the student to submit his _____ by the end of the _____.

2. The department _____ will review the book before it is submitted to the _____ for final approval.

3. The students were warned not to _____ the professor on the weekend.

4. The committee will evaluate the _____‘s _____ into the field.

5. The _____ of the faculty announced his _____ and expressed his _____ for all his years of service.

6. The student’s _____ study explores _____ issues within the field of sociology.

7. The professors neither _____ the bad news, nor _____; she told about his poor performance directly.

8. Mr. Dobson asked the _____ to assist with grading and conducting discussion sessions.

9. The _____ students were advised to increase the _____ within extracurricular activities to enhance their university experience.

10. The teacher was _____ for being _____ from the class for several weeks without proper justification.

11. The university lived through the _____ economic situation.

12. The students were asked to analyze data using _____ to present their findings.

13. You should _____ all the information.

14. The dean gave an honour to a well-known scholar for the _____ series.

15. Mrs. Kim emphasized the importance of _____ in understanding others’ perspectives.

16. Lily was happy to get _____ at Pembroke and move her_____ there.

17. People tend to _____ a lot of a lot of wisdom to the ancient Greeks.

18. _____ is one of the tools for punishing employees.

19. Before the winter session at the university everyone should _____.

20. You can’t sit with your _____ on the desk.

21. The schedule of most the classes is _____.

22. Don’t _____! I just relayed Steve’s words. I feel _____too.

Key:

1. chair, dissertation, semester
2. committee, reviewer
3. phone in
4. scholar, contribution
5. dean, retirement, pride
6. contemporary, unprecedented
7. sugarcoat, cut some slack
8. TA
9. undergrad, enrollments
10. dismissed, AWOL
11. dire
12. spreadsheets
13. put down
14. Distinguished Lectureship
15. empathy
16. tenure, swag
17. ascribe
18. to read the riot act
19. pull the socks up
20. butt
21. TBD
22. ride your ass, gutted

Серія 2:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScbDC0m-OvByDbXKsyGCKNRVzWu8U52dSBh-8-FCLBIm5Oyxw/viewform?usp=sf_link

Fill in the missing words from the provided word bank. Each word can only be used once.

Word Bank: hang on; au pair; bigwigs; pre-tenure; schmooze; provost; bottoms up; be eyeing; kick out; skivvies; research day; go over; grad school; sowing his wild oats; coed; PMLA; mess with; slack off; mansplain; whip out; raw deal; swung by; recruitment brochure; technocrat; grading criteria; faculty; archives; squirrelly; the bean counter; asset; Distinguished Lectureship; ascending the ranks; complicated kid; memorable; honour; entire; evals; over-enrolled; boundaries.

1. The professor asked me to _____ the research paper _____ before submitting it.

2. Sarah is an _____ from France who takes care of the _____.

3. The CEO and other _____ attended this _____ conference.

4. She's in her _____ years, hoping to get a position soon.

5. He always tries to _____ with influential people to gain favor, that's a _____.

6. The university _____ oversees academic affairs and policies, he is mathematician and a real _____.

7. Let's raise our glasses. "_____!"

8. I think he might _____ a new English teacher among the _____ students but it would be better to use a _____.

9. They had to _____ him from the club for causing trouble and making other members _____.

10. He was only wearing his _____ when the unexpected guests _____.

11. The university has the _____ full of historical documents, what is an _____ .

12. Today is my _____, so I'll be spending the whole day at the library.

13. After after completing master's degree, many students pursue _____ for further specialization.

14. John spent his twenties _____ before settling down and _____ of his profession.

15. This _____ has spent the _____ summer working as _____.

16. The _____ is a renowned journal for literary scholars, which brakes the _____ of conservative science.

17. Don't _____ things you don't understand, _____ a bit.

18. If you _____ at work, you might get in trouble and lose your _____.

19. Despite he always tries to _____ complex topics to women in a condescending manner, his lectures are _____ and _____ are mostly positive.

20. She can _____ her laptop anytime to show her work after getting the _____.

Key:

1. go over, grading criteria
2. au pair, complicated kid
3. bigwigs, memorable
4. pre-tenure
5. schmooze, raw deal
6. provost, technocrat
7. bottoms up
8. be eyeing, faculty, recruitment brochure
9. kick out, squirrelly
10. skivvies, swung by
11. archives, asset
12. research day
13. grad school
14. sowing his wild oats, ascending the ranks
15. coed, entire, the bean counter
16. PMLA, boundaries
17. mess with, hang on
18. slack off, honour
19. mansplain, over-enrolled, evals
20. whip out, Distinguished Lectureship

Серія 3:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe3toeQ2QoO7yAXrieCJG6ZPdgu4kLDYZamemi3tAbI9OZR0g/viewform?usp=sf_link

Fill in the missing words from the provided word bank. Each word can only be used once.

Word Bank: fix me up; catch up with; paper pusher; the NEH Fellowship; on the fritz; all dumpty, no humpty; head out; go with flying colors; pick-me-up; lo and behold; the main quad; op-ed; be receptive to ones input; proceeding; straightforward protocol; apology; relevant; nudged; crap; funds; discretion; trustee; endow; uphold;

discourse; external reviewers; failure; obscurity; dedicate; reappraising; seminal; wife-beater; feminist scholar; posit; absence; definitive proof; concerned; contribution.

1. Can you _____ with my tie? I can't get it right.

2. I need to _____ Mike before leaving for the meeting and thank him for the _____ into your work.

3. He's just a _____, always buried in paperwork. He isn't _____ with anything.

4. She received _____ for her _____ research in humanities and became one of the best _____.

5. My car is _____ again; it keeps breaking down. The time it will take to repair is total _____.

6. "_____; he has gained a few extra pounds."

7. Let's _____ to the beach for a day of relaxation and think about the life near the water.

8. She studied hard to _____ in her exams and _____ herself to science.

9. I had a long day at work; I need a _____ to boost my energy.

10. _____! There it was, right in front of me.

11. Students gather in _____ to hang out and enjoy the campus atmosphere.

12. She wrote an _____ expressing her opinion on the matter of _____ analysis.

13. It's important to _____ during discussions and _____ fresh ideas.

14. The _____ is currently underway; we have no right to judge him for the _____ in advance.

15. There is a _____ to follow when submitting documents to the _____.

16. He offered a sincere _____ for his mistake. But for me he will always stay just a _____.

17. The evidence presented is not _____ to the case due to _____ of convincing arguments. We need a _____.

18. He _____ her to grow as a _____.

19. I can't believe he said such _____ during the meeting. He couldn't _____ this way.

20. The organization lacks _____ to support their projects and asks the businessman to _____ them.

Key:

1. fix me up
2. catch up with, contribution
3. paper pusher, concerned
4. the NEH Fellowship, seminal, external reviewers
5. on the fritz, obscurity
6. All dumpty, no humpty
7. head out
8. go with flying colors, dedicate
9. pick-me-up
10. lo and behold
11. the main quad
12. op-ed, discourse
13. be receptive to ones input, uphold
14. proceeding, failure
15. straightforward protocol, trustee
16. apology, wife-beater
17. relevant, absence, definitive proof
18. nudged, feminist scholar
19. crap, posit
20. funds, endow